ROK XXXVII. NUMER 12.

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LWOWSKIEGO

Lwów, dnia 25 grudnia 1933 r.

KUP CEGIEŁKĘ NA RZECZ BUDOWY SZKÓŁ POWSZECHNYCH!

TREŚĆ:

1. Dożywianie dziatwy i młodzieży szkolnej str. 494.
2. Współpraca szkoły z organami ochrony przyrody str. 494.
3. Akcja Ligi Morskiej i Kolonjalnej na terenie szkoły str. 496.
4. Zaopatrzenie lokali szkolnych w naczynia do mycia rąk str. 497
5. Regulamin P. O. S. str. 497.
6. Organizacja publicznych szkół powszechnych str. 498.
7. Wysokość norm naturaljów dla nauczycieli szkół rolniczych str. 512.
8. Termin umów z nauczycielami szkół rolniczych str. 513.
9. Ustalenie liczby godzin tygodniowej pracy kontraktowych lekarzy państwowych szkół rolniczych i ogrodniczych str. 513.
10. Pieczęcie prywatnyah szkół oraz zakładów naukowych i wychowawczych str. 514.

Organizacja szkół: Zamknięcie państw. szkoły kołodziejsko-kowalskiej w Grzymałowie str. 515. Prywatne kursa kroju szycia i modelowania we Lwowie str. 515.

Ruch służbowy str. 515.

Konkursy str. 520.

Ogłoszenia: Krajowe Zakłady Opieki Społecznej w Wejherowie str. 521. Konkurs „Świata i Życia" str. 521. Stypendja Książnicy-Atlasu T.N.S.W. str. 522. Wycieczka młodzieży szkolnej do Puszczy Białowieskiej i Wilna str. 522. Księga pamiątkowa Ucznia-Żołnierza str. 523. Zaginione pieczęcie str. 524. Organizacja gimnazjów państwowych (sprostowanie) str. 525. Lektura z zakresu przyrodoznawstwa str. 525. Centralna Bibljoteka Pedagogiczna (spis nowo nabytych książek) str. 529. Liga O. P. P. (wynik zbiórki w szkołach) str. 530.

Książki, czasopisma: Biuletyn Gazowy str. 533. Książka Wodza Zuchów str. 533. Wydawnictwa P. O. W. str. 533. Polska na Morzu str. 534 Szkoły Rzeczypospolitej Polskiej w roku szkolnym 1930/31 str. 534. Siedm pieśni ludowych Ziemi Lubelskiej str. 534. Szkoła Junaka str. 534. Książki do bibljotek str. 535. Czasopisma i książki nadsyłane str. 538.

1.

Dożywianie dziatwy i młodzieży szkolnej.

Okólnik Minist. W. R. i O. P. Nr. 160 z dnia 25 listopada 1933 r. (I. WF. 4088/33).

Sprawa dożywiania niezamożnej dziatwy i młodzieży na terenie szkół przedstawia się w bieżącym roku szkolnym o wiele mniej korzystnie, aniżeli w latach ubiegłych. Podczas, gdy przed dwoma laty akcja dożywiania prowadzona była tylko w kilkunastu miastach większych oraz kilku ośrodkach przemysłowych i obejmowała około 10% wszystkich dzieci, uczęszczających do szkół w tych miejscowościach, w przedostatnim i ostatnim roku rozszerzyła się na dziesiątki i setki miast i wsi, odsetek zaś dziatwy dożywianej w tych miejscowościach stopniowo zwiększał się, dochodząc w niektórych miastach, jak w Warszawie i w Łodzi, do 15 a nawet 20%. Wspólnym wysiłkiem szkoły i społeczeństwa (samorządów, rad szkolnych, komitetów opiek rodzicielskich i samej młodzieży) dokonano bardzo wiele w tem wielkiem dziele pomocy społecznej dla dziatwy źle dożywianej.

Niestety, w roku bieżącym ciężkie warunki bytu odbijają się bardzo ujemnie na zasięgu akcji dożywiania dziatwy i młodzieży i na ilości i jakości pomocy. Nastąpiła redukcja zasiłków, osłabła ofiarność i pomoc społeczeństwa. W tej sytuacji wzrasta niebezpieczeństwo dla zdrowia młodego pokolenia, groza szerzenia się gruźlicy i innych chorób zakaźnych. Wątły i źle odżywiany organizm dziecięcy jest bardzo wrażliwy na wszelkie szkodliwe czynniki i mało odporny w walce z chorobami. Odsetek dzieci zagrożonych gruźlicą wynosi około 7%, niedokrwistych i źle odżywionych około 25%. Przeprowadzone w szkołach wielkomiejskich ankiety wykazały, że 13—15% dzieci przychodzi do szkoły naczczo. Dokarmianie więc dzieci źle odżywianych w domu jest akcją zapobiegawczą o dużem znaczeniu społecznem, akcją, która ze względów wychowawczo-obywatelskich musi być z pełnem zrozumieniem jej wagi kontynuowana.

W nadziei, iż, podobnie jak w latach ubiegłych, apel mój w tej sprawie znajdzie żywy oddźwięk i poparcie wobec zbliżającej się zimy, — zwracam się do Dyrekcyj i Kierownictw szkół oraz Ogółu Nauczycielstwa o zainteresowanie się i gorące zaopiekowanie się dziećmi głodnemi w szkole i o podjęcie starań w celu uzyskania od społeczeństwa pomocy koniecznej dla dożywiania niezamożnej dziatwy i młodzieży szkolnej.

Podsekretarz Stanu: *Kazimierz Pieracki.* wr.

2.

Współpraca szkoły z organami ochrony przyrody.

Okólnik Kuratorjum O. S. Lw. Nr. 636/33 z dnia 7 grudnia 1933 r. (Nr. II. 36882/33)[1].

Nawiązując do okólnika Kuratorjum O. S. Lw. Nr. 408/33 z dnia 19 sierpnia 1933 r. (Nr. II. 17943/33) w sprawie akcji ochrony ptaków (patrz

[1]) Okólnik ten rozesłano również w osobnych odbitkach.

niżej) i do okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. 151 z dnia 26 października 1933 r. (Nr. I. Pol. 1416/33) o współpracy władz szkolnych z organami ochrony przyrody wzywa się i zachęca nauczycielstwo, a uczących biologji w szczególności, do zorganizowania wśród młodzieży akcji w celu jak najszerszego rozpowszechnienia wśród niej idei ochrony przyrody z uwagi na szczególne idei tej wartości moralne i materjalne dla Państwa [1]).

W tym też celu przy ścisłem współdziałaniu władz szkolnych z organami ochrony przyrody przewidzianemi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 1925 r. Kuratorjum O. S. Lw. poleca:

1) zorganizować sekcję ochrony przyrody wśród młodzieży na terenie każdej szkoły,

2) zorganizować w porze zimowej dokarmianie ptaków i przygotować w porozumieniu z nauczycielami zajęć praktycznych karmiki i skrzynki,

3) organizować — o ile możności — wycieczki do rezerwatów (na wycieczkach zwracać uwagę przedewszystkiem na objekty chronione i przestrzegać przed dewastacją),

4) uświadamiać młodzież o potrzebie zwalczania handlu roślinami chronionemi i ptakami,

5) propagować wśród młodzieży ochronę jaj, piskląt i gniazd ptaków, oraz innych zwierząt (np. trzmieli) [2]),

6) współdziałać w akcji „Święta sadzenia drzewek" przy drogach, osiedlach, ogrodach szkolnych i t. p.

W pracy powyższej można oprzeć się o wytyczne zawarte w wydawnictwach Państwowej Rady Ochrony Przyrody. Dlatego też byłoby rzeczą wskazaną, aby szkoły zakupiły z funduszów, któremi dysponują, dr. W. Szafera „Skarby przyrody i ich ochrona" z roku 1932, prace Djakowskiego i Sokołowskiego [3]), a nadto roczniki „Ochrony przyrody" [4]).

Dążyć należy do zaznajomienia młodzieży z tą literaturą przez wypożyczanie, urządzanie pogadanek i referatów. Przy dokarmianiu ptaków należy zachęcać młodzież, by czyniła obserwacje nad ich pojawem, w szczególności by zwracała uwagę na to, jakie ptaki przylatują do karmików, a jakie gnieżdżą się w skrzynkach. W tej sprawie winna zasięgnąć szczegółowych informacyj w Lwowskiej Komisji Państwowej Rady Ochrony Przyrody i tam należy kierować wszelkie zapytania.

Dalszym etapem pracy może być:

1) wyszukiwanie objektów i terenów godnych ochrony i podawanie tego do wiadomości Lwowskiej Komisji Państw. Rady Ochrony Przyrody we Lwowie, ul. Marka 1 (tel. 29-94);

2) organizowanie siłami młodzieży kupna rezerwatów szkolnych, aby w ten sposób uczyć ochrony zabytków przyrody ojczystej, wzbudzać zamiłowanie do niej oraz umożliwiać młodzieży obserwacje przyrodnicze na wycieczkach do rezerwatów szkolnych i przez to wyrabiać poczucie zbio-

---

[1]) Patrz Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1932 r., str. 303 M. Nazar: Ochrona przyrody a nauczyciel.

[2]) Patrz Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1931 r., str. 354 „Ochrona Zwierząt".

[3]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1931 r., str. 31.

[4]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1927 r., str. 56; z 1931 r., str. 31.

rowej własności. Początki takiej akcji już są w toku na terenie naszego Kuratorjum) [1]).

Sprawozdanie ze stanu i sposobów realizowania postulatów ochrony przyrody należy przesłać do Kuratorjum O. S. Lw. do końca czerwca 1934 r. z powołaniem się na niniejsze zarządzenie.

Na nauczycieli biologji nakłada się obowiązek składania pisemnych bardzo zwięzłych sprawozdań z tej akcji na konferencjach rejonowych.

Kurator Okręgu Szkolnego: *J. Gadomski.* wr.

Okólnik Kuratorjum O. S. Lw. Nr. 408/33 z dnia 19 sierpnia 1933 r. (Nr. II. 17943/33).

Z uwagi na wielkie znaczenie etyczno-wychowawcze akcji ochrony ptaków dla młodzieży, oraz doniosłe znaczenie naukowe, etyczne i gospodarcze dla Państwa, Kuratorjum O. S. Lw. poleca nauczycielom wszelkich kategoryj uświadamianie młodzieży szkolnej o doniosłości tej akcji i zorganizowanie na terenie swych uczelni stałej opieki nad ptakami, która polega na zawieszaniu dla nich sztucznych gniazd-skrzynek, oraz na dokarmianiu ptaków w zimie.

W sprzyjających warunkach akcję ochrony ptaków można rozszerzyć przez zakładanie siłami młodzieży zagajników i prowadzenie hodowli roślin o nasionach oleistych (konopie, słonecznik) specjalnie jako pokarm dla ptaków.

W celu propagandy tej pożytecznej i owocnej pracy wśród starszego społeczeństwa przez młodzież szkolną, pożądane jest roztoczenie opieki nad ptakami w parkach, skwerach i plantach po porozumieniu się z władzami miejskiemi.

Najmniej trudności nastręcza praktyczne zajęcie się ochroną ptaków u tych uczniów, których rodzice posiadają własne ogrody.

Skrzynki i karmiki dla ptaków, jak też inne prace techniczne, związane z akcją ochrony ptaków, winna młodzież wykonać sama, posiłkując się w tej pracy wskazówkami, zawartemi w następujących publikacjach:

1) *Dyakowski B.:* Jak urządzać gniazda i opiekować się ptakami. Warszawa 1922; 2) *Sokołowski J.:* W jaki sposób młodzież może chronić ptaki. Wyd. Państw. Rady Ochrony Przyrody, Kraków 1927; 3) *Sokołowski J.:* Skrzynka dla ptaków. Wyd. j. w. Kraków 1928; 4) *Sokołowski J.:* Ochrona ptaków. Wyd. j. w. Kraków 1928; 5) *Sokołowski J.:* Skrzynki i karmiki dla ptaków. Wyd. j. w. Kraków 1931.

3.

Akcja Ligi Morskiej i Kolonjalnej na terenie szkół.

Okólnik Kuratorjum O. S. Lw. Nr. 619/33 z dnia 29 listopada 1933 r. (Nr. O. 35576/33) [2]).

W całokształcie pracy wychowawczej, przeprowadzanej na terenie szkół, jedno z pierwszych miejsc winno zająć dążenie do wychowania mło-

---

[1]) Patrz sprawozdanie z akcji ochrony ptactwa Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1931 r., str. 726, 727.

[2]) Okólnik rozesłano również w osobnych odbitkach.

dego pokolenia w służbie Ligi Morskiej i Kolonjalnej ze względu na zasadnicze znaczenie posiadania dostępu do morza dla rozwoju i potęgi Państwa.

W myśl zarządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 17 listopada 1933 r. Nr. I. Pol. 3782/33 należy w sposób odpowiedni zainteresować nauczycielstwo i młodzież szkolną ideą Ligi Morskiej i Kolonjalnej, przeprowadzając tę akcję w ramach istniejących organizacyj, bez uciekania się do sztucznego mnożenia kół szkolnych Ligi Morskiej i Kolonjalnej. W programie prac tych organizacyj należy służbę idei Ligi Morskiej i Kolonjalnej umieścić wśród naczelnych punktów, zmierzających do realizowania wychowania państwowego.

Kurator Okręgu Szkolnego: *J. Gadomski.* wr.

4.

Zaopatrzenie lokali szkolnych w naczynia do mycia rąk.

Nr. O. 26692/33. Ministerstwo W. R. i O. P. zarządzeniem, ogłoszonem w Dz. Urz. Nr. 11/25, poz. 102 [1]) poleciło, aby każda szkoła zarówno o najniższym typie organizacyjnym, jak i najwyższym została zaopatrzona w naczynie lub przyrządy do mycia rąk w wodzie bieżącej. Tymczasem stwierdzono, że w wielu szkołach istniejące przybory do mycia rąk nie odpowiadają tym wymogom, gdyż zakupione miednice i dzbanki zmuszają do użycia dużej ilości wody i usuwania takiej samej ilości, co nie jest łatwe przy kilkudziesiątkach dzieci w klasie, w następstwie czego niektóre dzieci myją ręce, nie zmieniając wody, inne, widząc w miednicy brudną wodę, rąk wcale nie myją.

Celem poprawy tego stanu należy dążyć do wprowadzenia w szkole takiego urządzenia do mycia rąk, które odpowiada wymogom higjeny, a temsamem wyżej przytoczonemu zarządzeniu Ministerstwa, w szczególności zapewniającego mycie w wodzie bieżącej względnie umożliwiającego szybką zmianę wody zużytej.

Kurator O. S. Lw.: *(—) J. Gadomski.*

5.

Regulamin P. O. S.

Okólnik Kuratorjum O. S. Lw. Nr. 569/33 z dnia 10 listopada 1933 r. (Nr. O. 34213/33) [2]*).*

Kuratorjum podaje do wiadomości, że Państwowy Urząd W. F. i P. W. zarządzeniem Nr. 256/wyszk. z dnia 23 października 1933 r. uzupełnił regulamin Państwowej Odznaki Sportowej. wydany dnia 1 maja 1932 r. [3]) przez nowy rozdział VI pod nazwą: Kontrola P. O. S.

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1927 r., str. 332.

[2]) Okólnik ten rozesłano w osobnych odbitkach.

[3]) Ogłoszony w Monitorze Polskim z dnia 14 czerwca 1932 r. Nr. 134, poz. 165 (patrz Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1932 r., str. 521 pod linją).

Według tego rozdziału kontrolę osób, uprawnionych do noszenia Państwowej Odznaki Sportowej, na terenie szkoły wykonuje dyrektor zakładu, względnie osoba przez niego uprawniona.

Organa kontrolujące P. O. S. zwracają się w razie ujawnienia osób. nieprawnie odznakę noszących, w każdym poszczególnym wypadku do właściwej władzy administracji ogólnej (organu policyjnego) o spowodowanie pociągnięcia winnych do odpowiedzialności karno-administracyjnej.

W stosunku do uczniów wyciągają konsekwencje dyrektorzy szkół.

Kurator O. S. Lw.: *(—) J. Gadomski.*

6.

Organizacja publicznych szkół powszechnych.

Rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 21 listopada 1933 r. (Nr. I. Pr.-4053/33).

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 14. p. 194).

Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 59 i 60 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389) zarządzam, co następuje:

§ 1. Ustala się organizację siedmioletnich publicznych szkół powszechnych według załączonego statutu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Sposób i termin przekształcania dotychczasowej organizacji określą osobne zarządzenia. W miarę wprowadzania nowej organizacji tracą moc przepisy, sprzeczne z załączonym statutem.

Minister W. R. i O. P.: *(—) J. Jędrzejewicz.*

STATUT
publicznych szkół powszechnych siedmioletnich.

I. Zadania szkoły powszechnej.

§ 1. Szkoła powszechna ma za zadanie dać na poziomie, odpowiadającym wiekowi i rozwojowi dziecka, potrzebne ogółowi obywateli jednolite podstawy wychowania i wykształcenia ogólnego oraz przygotowanie społeczno-obywatelskie z uwzględnieniem potrzeb życia gospodarczego.

Wykształcenie, otrzymywane w tej szkole, winno umożliwiać odpowiednio uzdolnionej młodzieży przechodzenie bez osobnego przygotowania do innych szkół o bezpośrednio wyższym poziomie nauczania.

§ 2. Szkoła powszechna umożliwia obywatelom wypełnianie przez ich dzieci obowiązku szkolnego. Nauka w publicznej szkole powszechnej jest bezpłatna.

§ 3. Zadania swoje szkoła powszechna spełnia przez: a) program i organizację nauczania, b) program i organizację pracy wychowawczej.

§ 4. Szkoła powszechna jest nadto powołana do tego, by przez swój wpływ na życie społeczne środowiska, dla którego istnieje, przyczyniać się do rozwoju oświaty i kultury tego środowiska.

II. Ogólne zasady organizacyjne i stopnie szkół.

§ **5.** Szkoła powszechna jest z reguły koedukacyjna, w wyjątkowych przypadkach może być męska lub żeńska.

§ **6.** Pod względem organizacyjnym szkoły powszechne dzielą się na szkoły powszechne stopnia I, II i III.

§ **7.** W obrębie każdej szkoły powszechnej tworzy się klasy, złożone z uczniów, uczących się w danym roku szkolnym wszystkich przedmiotów według jednego wspólnego programu.

Przy większej liczbie uczniów klasa dzieli się na oddziały.

Liczba oddziałów w szkole nie może przekraczać 14.

Klasy mają kurs jednoroczny, dwuletni lub trzyletni.

§ **8.** Szkoła powszechna stopnia I:

1) posiada cztery klasy, z których I i II mają kurs jednoroczny, kl. III — kurs dwuletni (rocznik 3 i 4), a kl. IV — kurs trzyletni (rocznik 5, 6 i 7-my),

2) realizuje całkowicie pierwszy szczel programowy i najważniejsze składniki drugiego i trzeciego szczebla,

3) winna posiadać: a) przy liczbie uczniów do 60 — 1 nauczyciela: b) przy liczbie uczniów od 61 do 120 — 2 nauczycieli;

4) nauczyciele udzielają nauki w następujących liczbach godzin tygodniowo: a) przy 1 nauczycielu — 30 godzin, b) przy 2 nauczycielach — 58 godzin, w tem kierownik 28 godzin, a nauczyciel 30 godzin.

Jeżeli na naukę religji są przydzielone godziny nadliczbowe, ogólna liczba godzin wzrośnie w przypadku a) do 34, w przypadku b) do 64 godzin tygodniowo.

§ **9.** Szkoła powszechna stopnia II:

1) posiada sześć klas, w tem pięć (I—V) o kursie jednorocznym i jedną — VI (rocznik 6 i 7) o kursie dwuletnim;

2) realizuje całkowicie pierwszy i drugi szczebel programowy i najważniejsze składniki trzeciego,

3) winna posiadać: a) przy liczbie uczniów od 121 do 160 — 3 nauczycieli, b) przy liczbie uczniów od 161 do 210 — 4 nauczycieli;

4) nauczyciele udzielają nauki w następujących liczbach godzin tygodniowo: a) przy 3 nauczycielach, zależnie od planu godzin, 94 lub 96 godzin, w tem kierownik 26 godzin, 2 nauczycieli po 30 godzin — 60 godzin, nauka religji 8 lub 10 godzin nadliczbowych; b) przy 4 nauczycielach 114 godzin, w tem kierownik 24 godzin, 3 nauczycieli po 30 godzin — 90 godzin.

Jeżeli w przypadku b) na naukę religji są przydzielone godziny nadliczbowe, ogólna liczba godzin nauki wzrośnie do 126 tygodniowo.

§ **10.** Szkoła powszechna stopnia III:

1) posiada siedem klas o kursie jednorocznym,

2) realizuje wszystkie trzy szczeble programowe w pełnym zakresie,

3) winna posiadać: a) przy liczbie uczniów od 211 do 260 — 5 nauczycieli: gdyby jednak połączenie klas VI i VII miało spowodować przekroczenie norm przewidzianych w § 48, względnie w § 93, szkoła otrzymuje szóstego nauczyciela oraz odpowiednią liczbę godzin nadliczbowych na naukę religji: b) przy liczbie uczniów od 261 do 310 — 6 nauczycieli; c) przy liczbie powyżej 310 — 7 lub więcej nauczycieli odpowiednio do liczby uczniów;

4) nauczyciele udzielają nauki w następujących liczbach godzin tygodniowo: a) przy 5 nauczycielach — 154 godziny, w tem kierownik 22 godzin, 4 nauczycieli po 30 godzin — 120 godzin, nauka religji 12 godzin nadliczbowych; b) przy 6 nauczycielach — 170 godzin, w tem kierownik 20 godzin, 5 nauczycieli po 30 godzin — 150 godzin; jeżeli na naukę religji są przydzielone godziny nadliczbowe, ogólna liczba godzin wzrośnie do 184 godzin tygodniowo; c) przy 7 i więcej nauczycielach liczba godzin nauki wzrasta ponad 184 tygodniowo, zależnie od liczby oddziałów i od planów godzin, przewidzianych dla tych oddziałów.

Przy liczbie nauczycieli, nie mniejszej od 7, kierownik otrzymuje za każdy oddział powyżej 7 — dwie godziny tygodniowo dalszej zniżki, a więc przy 8 oddziałach uczy 18 godzin tygodniowo, przy 9 oddziałach — 16 godzin i t. d. Każdy nauczyciel uczy 30 godzin tygodniowo.

§ 11. Liczba ogólna godzin nauki w szkole odpowiednio powiększa się: a) jeżeli zajdzie potrzeba zorganizowania równoległe nauki religji dla dzieci różnych wyznań, lub też b) jeżeli przy nauce niektórych przedmiotów dokonany będzie podział klas na grupy (§ 56).

Zasady organizacji nauki, przewidzianej pod lit. a), określają osobne przepisy.

§ 12. Jeżeli przy układaniu tygodniowego rozkładu lekcyj okaże się, że zastosowanie przepisanego planu godzin z zachowaniem przepisów, zawartych w §§ 57 i 58, nie pozwala na ścisłe utrzymanie dla kierownika lub któregokolwiek z nauczycieli przewidzianej w §§ 9 i 10 tygodniowej liczby godzin, to liczba ta może być zwiększona lub zmniejszona o jedną. W takich przypadkach mogą nauczyciele otrzymać najwyżej 31, najmniej zaś 29 godzin tygodniowo, kierownicy zaś zamiast 26—27 lub 25, zamiast 24—25 lub 23 godziny i t. d.

III. Czas nauki.

§ 13. Rok szkolny składa się z dni przeznaczonych na naukę, których liczba wynosić musi co najmniej 205, z „dni wolnych od nauki“ z tytułu niedziel, świąt religijnych i państwowych, feryj szkolnych oraz innych przypadków uzasadnionej nieczynności szkoły.

Rok szkolny dzieli się na półrocza szkolne, obejmujące po dwa okresy szkolne, oraz odpowiednie ferje.

§ 14. Nauka w szkole powszechnej odbywa się w ciągu 6 dni w tygodniu. Dla ucznia klasy I i II liczba dni nauki w tygodniu nie może być mniejsza od 5, dla ucznia klasy III do VII winna wynosić 6 dni. Tygodniowy wymiar czasu, przeznaczony na nauczanie, określa plan godzin.

Czas trwania nauki w ciągu jednego dnia szkolnego nie może być dla ucznia krótszy, niż 2 godziny lekcyjne, ani też dłuższy, niż 6 godzin.

Specjalne przypadki odchylenia od powyższych zasad unormowane będą przez oddzielne przepisy.

§ 15. Godzina lekcyjna trwa 50 lub 45 minut; pauzy między godzinami lekcyjnemi nie mogą być krótsze, niż 10-minutowe, przyczem przynajmniej jedna pauza winna być dłuższa. Specjalne przepisy określają stosowanie tych norm.

IV. Kierownictwo szkół, nauczyciele, rada pedagogiczna.

§ 16. Na czele szkoły powszechnej stoi kierownik.

Kierownik reprezentuje szkołę nazewnątrz i jest bezpośrednim przełożonym wszystkich pracujących w niej osób.

§ 17. Kierownik winien przyczyniać się w dostępnym mu zakresie do skutecznej realizacji powszechności nauczania; ma on zwłaszcza obowiązek poznania rejonu powierzonej sobie szkoły, a w miarę potrzeby również terenów sąsiednich pod względem praktycznej możliwości dostępu do danej szkoły dla dzieci, które mają do niej uczęszczać.

Dla właściwego realizowania programu nauczania i wychowania kierownik winien znać rejon powierzonej sobie szkoły pod względem stosunków gospodarczych, struktury społecznej i narodowościowej, oraz stanu i potrzeb kulturalno-oświatowych.

§ 18. Kierownik organizuje w powierzonej sobie szkole pracę wychowawczą i dydaktyczną i kieruje nią, wnikając we właściwy sposób w plan, metody i wyniki pracy wszystkich nauczycieli. Prócz tego prowadzi sprawy administracyjno-gospodarcze szkoły.

§ 19. Kierownik jest odpowiedzialny za wyzyskanie wszystkich dostępnych mu środków, prowadzących do realizacji powszechności nauczania w rejonie powierzonej mu szkoły, za organizację szkoły, za wychowawczy i dydaktyczny jej stan i rozwój, za kierunek wychowawczy, poziom nauki, prawidłowy bieg życia szkolnego, za wykonanie przepisów i poleceń władz szkolnych, za czynności kancelaryjne oraz za stan administracyjno-gospodarczy szkoły.

§ 20. W zakresie czynności nauczycielskich stosują się do kierownika prawa, obowiązki oraz odpowiedzialność w tej samej mierze, co i do wszystkich nauczycieli.

§ 21. W szkołach stopnia I o jednym nauczycielu nauczyciel ten sprawuje czynności kierownicze i nosi nazwę nauczyciela kierującego.

Zakres praw, obowiązków i odpowiedzialności nauczyciela kierującego wynika z połączenia funkcyj kierowniczych (§§ 16—20) i nauczycielskich (§§ 24 i 25), co wymaga, by nauczyciel kierujący, podobnie jak kierownik szkoły, posiadał odpowiedni zasób doświadczenia zawodowego i wyrobienia życiowego, konieczny dla zachowania należytej ostrożności i rozwagi w całem postępowaniu, w szczególności zaś przy decydowaniu ważnych spraw, dotyczących uczniów powierzonej mu szkoły.

§ 22. W szkołach stopnia I o 2 nauczycielach kierownik większość swego czasu zużywa na pracę nauczycielską, prócz tego zaś jest doradca nauczyciela i czuwa nad planowem wykonaniem pracy. Kierownik omawia z nauczycielem sposoby podnoszenia poziomu wychowania i nauczania oraz opracowuje przy jego udziale projekty planu pracy wychowawczej i dydaktycznej.

W szkołach tych kierownik, jako główny wychowawca uczniów, nietylko poznaje tych uczniów i klasy, w których uczy, ale przez bezpośrednie poznanie pozostałych klas oraz przez porozumienie się z nauczycielem wnika we właściwy sposób w sprawy oceniania przez niego uczniów i wyrabia sobie opinję o poszczególnych uczniach, a przez to poznaje stan wszystkich klas i całej szkoły pod względem wychowawczym i naukowym.

§ 23. W szkołach stopnia II i III kierownik kieruje całem życiem szkoły, jest doradcą nauczycieli oraz głównym wychowawcą uczniów. Kierownik kieruje pracą wychowawczą i dydaktyczną oraz czuwa nad jej harmonizowaniem i planowem wykonaniem, nadto sam uczy w odpowiedniej liczbie godzin. Im mniejsze jest grono nauczycielskie, tem znaczniejszą część swego czasu musi poświęcać kierownik na nauczanie, co jednak nie zwalnia go od obowiązku otoczenia pracy pozostałych członków grona równą troską i opieką, jak w szkołach o licznem gronie.

§ 24. Nauczyciel wychowuje i uczy uczniów powierzonych jego opiece. W tym celu poznaje ich właściwości psychiczne i fizyczne, warunki ich życia i pracy, jak również stosunki gospodarcze, społeczne i narodowościowe oraz stan kulturalno-oświatowy środowiska, z którego uczniowie pochodzą.

Nauczyciel ma obowiązek stałego przygotowywania się do pracy oraz uzupełniania zasobu swej wiedzy przez dalsze kształcenie się.

Nauczyciel dba o dobro i honor szkoły i jest odpowiedzialny za stosowane przez siebie metody nauczania i wychowania, za realizowanie obowiązującego programu oraz właściwego kierunku wychowawczego, za wyniki udzielanej przez siebie nauki, wreszcie za sprawy administracyjno-gospodarcze w powierzonym sobie zakresie.

Nauczyciel uczący religji winien szczególnie troszczyć się o pogłębienie życia religijnego swych uczniów.

§ 25. Każdy nauczyciel własny, t. j. nauczyciel, który zarówno liczbą godzin, jak swą pracą, związany jest przedewszystkiem z daną szkołą, jest opiekunem klasowym jednej lub kilku klas. Z tego tytułu czuwa nad przebiegiem pracy w szkole, jak również nad wymiarem i rozkładem pracy domowej uczniów oraz nad życiem zbiorowem swej klasy (swych klas), koordynuje na jej terenie poczynania wszystkich nauczycieli, utrzymuje stały i żywy kontakt z rodzicami i opiekunami uczniów oraz wykonywa czynności administracyjno-kancelaryjne, związane z jego pracą jako opiekuna. Jako opiekun klasowy jest odpowiedzialny za stan wychowawczy swej klasy (swych klas).

§ 26. We wszystkich szkołach, w których oprócz kierownika lub nauczyciela kierującego zatrudnieni są jeszcze inni nauczyciele, każdy z nich jako członek grona nauczycielskiego współdziała nadto w wytwarzaniu harmonijnej atmosfery i przyczynia się w zakresie swojej pracy dydaktycznej i wychowawczej oraz powierzonych mu przez kierownika funkcyj administracyjno-gospodarczych do należytego biegu życia szkolnego.

§ 27. W szkołach, w których istnieje rada pedagogiczna (§ 30), nauczyciel, jako jej członek, ma obowiązek brania żywego i czynnego udziału w pracach rady pedagogicznej oraz realizowania w poruczonym sobie zakresie jej uchwał.

§ 28. Lekarz szkolny, sprawujący stałą opiekę lekarską nad szkołą, czuwa nad zdrowiem i rozwojem fizycznym uczniów oraz stanem higjenicznym szkoły i stara się o wyzyskanie właściwych środków. Lekarz, sprawujący niestałą opiekę nad szkołą, kontroluje stan sanitarny szkoły i ogólny stan zdrowia uczniów przez wizytacje.

§ 29. Tam, gdzie jest higjenistka szkolna, pełni ona służbę pomocniczą w organizacji opieki higjeniczno-lekarskiej nad dziećmi w szkole i poza szkołą.

W zakresie czynności fachowych higjenistka podlega lekarzowi szkolnemu, natomiast przy czynnościach, dotyczących wewnętrznego życia i porządku szkolnego — stosuje się do zarządzeń kierownika szkoły.

§ 30. W szkołach stopnia II i III istnieje rada pedagogiczna, która jest organem wewnętrznego życia szkoły.

Radę pedagogiczną tworzą: kierownik, jako przewodniczący, wszyscy nauczyciele i lekarz szkolny, o ile sprawuje stałą opiekę lekarską nad daną szkołą.

Rada pedagogiczna obraduje bądź w powyższym składzie pełnym, bądź też — o ile chodzi o szkoły o liczniejszem gronie nauczycielskiem — również w składzie niepełnym, t. j. w zespołach, złożonych z nauczycieli, uczących w danej klasie (komplecie — § 48), oraz kierownika. Specjalne przepisy wskażą, w jakim zakresie rada pedagogiczna w niepełnym składzie będzie posiadała uprawnienia pełnej rady pedagogicznej.

§ 31. Rada pedagogiczna dba o poziom wychowawczy i naukowy szkoły, omawia i opracowuje ważniejsze sprawy wychowawcze i dydaktyczne, związane z całokształtem życia szkolnego, a w szczególności ma obowiązek: a) wyrabiania sobie opinji o poszczególnych uczniach, o stanie poszczególnych klas (oddziałów) i całej szkoły pod względem wychowawczym i naukowym; b) omawiania i opracowywania sposobów i środków podnoszenia poziomu wychowania i nauczania; c) opracowywania projektu planu pracy wychowawczej i dydaktycznej.

Uchwały rady pedagogicznej mają charakter bądź opinjodawczy, bądź decydujący.

Rada pedagogiczna decyduje w sprawach, przekazanych jej do decyzji przez specjalne przepisy.

Kierownik szkoły, jako przewodniczący rady pedagogicznej, wprowadza w życie uchwały rady; przysługuje mu nadto prawo zawieszania uchwał rady, które uzna za niezgodne z przepisami lub przeciwne dobru szkoły.

Kierownik lub rada pedagogiczna może powoływać z pośród rady komisje dla opracowywania specjalnych zagadnień.

V. Program, metody i organizacja nauczania.

A. Program i metody nauczania.

§ 32. Program szkoły powszechnej winien zapewnić wykształcenie ogólne niezbędne dla każdego przyszłego obywatela oraz poznanie Polski w zakresie dostępnym dla wieku i rozwoju młodzieży, uświadomić najważniejsze przejawy kultury Polski z uwzględnieniem w miarę możności pierwiastków kultury obcej, a przez to pogłębić stosunek młodzieży do Państwa Polskiego.

§ 33. W programie szkoły powszechnej rozróżnia się trzy szczeble: szczebel pierwszy obejmuje elementarny zakres wykształcenia ogólnego, szczebel drugi jest rozszerzeniem i pogłębieniem szczebla pierwszego, szczebel trzeci ma nadto przysposobić młodzież pod względem społeczno-obywatelskim i gospodarczym. Zagadnienia kulturalno-gospodarcze środowiska, w którem szkoła się znajduje, winny być uwzględnione w materjale naukowym wszystkich trzech szczebli.

§ 34. Program szkoły powszechnej stopnia I realizuje większą część pierwszego szczebla w ciągu 4 pierwszych lat, resztę pierwszego szczebla oraz najważniejsze składniki drugiego i trzeciego szczebla w ciągu 3 lat następnych, przytem w taki sposób, że już po piątym roku nauki osiąga się ogólne przygotowanie w zakresie pierwszego szczebla programowego.

§ 35. Program szkoły powszechnej stopnia II realizuje pierwszy szczebel w pierwszych 4 latach nauki. drugi i najważniejsze składniki trzeciego — w 3 latach następnych.

§ 36. Program szkoły powszechnej stopnia III realizuje pierwszy szczebel w 4 pierwszych latach nauki, drugi w 2 następnych latach, t. j. w piątym i szóstym, trzeci — w siódmym roku nauki.

§ 37. W programie szkoły powszechnej każdego stopnia są następujące obowiązkowe przedmioty: religja, język polski, historja, geografja, nauka o przyrodzie, arytmetyka z geometrją, rysunek, zajęcia praktyczne. śpiew i ćwiczenia cielesne.

Wprowadzenie innych przedmiotów obowiązkowych lub nadobowiązkowych określają osobne przepisy.

§ 38. Zakres materjału i plany godzin dla szkół powszechnych wszystkich 3 stopni określają osobne programy nauki.

§ 39. Nauczanie winno mieć charakter wybitnie praktyczny, dostosowany przedewszystkiem do najbliższego środowiska szkoły i jego potrzeb gospodarczych.

§ 40. Nauczanie w szkole powszechnej winno być dostosowane do wieku i rozwoju uczniów, wiązać się ściśle z pracą wychowawczą oraz zapewniać: a) osiągnięcie przepisanych programem wyników nauki, b) możliwie pełny rozwój uzdolnień uczniów, c) stopniowe zaprawianie uczniów do samodzielności i systematyczności w pracy oraz do stosowania w życiu praktycznem nabytych wiadomości i sprawności.

§ 41. Nauczanie opiera się przedewszystkiem na pracy w szkole. Praca domowa ucznia uzupełnia ją i służy w szczególności do utrwalania i stosowania wiadomości nabytych podczas nauki w szkole, a nadto do samodzielnego opracowywania nowego dostępnego tematu.

Praca domowa w klasie I może występować nie wcześniej, niż w drugiem półroczu i to w wymiarze bardzo ograniczonym. W klasach następnych wymiar pracy domowej zwiększa się powoli i stopniowo, tak jednak, że w klasach, do których uczęszczają roczniki 5 — 7, nie może przekraczać normy 1½ godziny dziennie.

§ 42. Metody nauczania winny uwzględniać w należytej mierze rolę: a) nauczyciela; b) podręcznika i środków pomocniczych, c) urządzeń szkolnych, d) samodzielnej pracy ucznia.

§ 43. Nauczyciel uczy, organizuje naukę głośną i cichą, daje wskazówki do pracy domowej, bada postępy i sprawdza wyniki nauki zarówno całej klasy (kompletu — § 48). jak i poszczególnych uczniów. Winien on przytem zastanawiać się nad celowością i skutecznością stosowanych przez siebie metod pracy i obmyślać sposoby usunięcia braków.

§ 44. Podręcznik zależnie od przedmiotu, w którym jest stosowany, służy do utrwalania, porządkowania i zdobywania wiadomości oraz do wyrabiania sprawności. Uczniom trzech ostatnich roczników służy nadto do orjentowania się w całości materjału. Środki pomocnicze, zależnie od przedmiotu, w którym są stosowane, służą w stosunku do poszczególnych zagadnień kursu nauki tym samym celom, co i podręcznik.

§ 45. Urządzenia szkolne, np. sala gimnastyczna, ogród, pracownie i t. p., winny umożliwiać stosowanie metod pracy właściwych dla danego przedmiotu i klasy.

§ 46. Samodzielna praca ucznia winna polegać na braniu żywego i czynnego udziału w całej pracy w szkole i w domu, zwłaszcza na opracowywaniu bądź omawianych już tematów, bądź też dostępnych nowych przez właściwe korzystanie z podręczników, środków pomocniczych i urządzeń szkolnych.

§ 47. Żadna metoda nie może być uznana za wyłącznie obowiązującą przy nauczaniu danego przedmiotu.

Kierownik łącznie z gronem nauczycielskiem winni troszczyć się o dobór metod i o zdobycie środków pomocniczych, czyniących zadość postulatom, wskazanym wyżej w §§ 39 — 46, a odpowiadających warunkom i możliwościom szkoły.

B. Organizacja nauczania.

§ 48. Nauka w szkole powszechnej może odbywać się:

a) w poszczególnych klasach, uczących się w osobnych izbach pod kierunkiem różnych nauczycieli,

b) w kompletach, złożonych z klas, uczących się równocześnie w tej samej izbie pod kierunkiem jednego nauczyciela,

c) w zespołach, złożonych z uczniów różnych klas,

d) w grupach, złożonych z uczniów tej samej klasy.

Klasa (oddział), komplet, zespół nie może liczyć więcej, niż 50 uczniów. Wyjątki mogą być czynione przy nauczaniu śpiewu i ćwiczeń cielesnych.

Nauczanie religji w zespołach regulują osobne przepisy.

§ 49. W klasach o kursie rocznym program nauki wyczerpywany jest w ciągu każdego roku szkolnego.

§ 50. Przy nauczaniu klasy o kursie więcej niż rocznym stosuje się zależnie od przedmiotu:

a) albo cykliczność całkowitą, polegającą na tem, że program danego przedmiotu składa się w klasie o kursie dwuletnim z 2, w klasie o kursie trzyletnim z 3 odmiennych części, przeznaczonych na kolejne lata i powtarzających się w tym samym porządku, przytem takich, że można rozpoczynać naukę od którejkolwiek z nich,

b) albo cykliczność częściową, polegającą na tem, że znaczna część programu, stanowiąca jego główny trzon, powtarza się co roku, resztę programu stanowią tematy, różne z roku na rok i powtarzające się w klasie o kursie dwuletnim po 2, w klasie o kursie trzyletnim po 3 latach. W głównej części programu, powtarzającej się co rok, stosuje się urozmaicenie materjału, polegające na zmianie z roku na rok przykładów i ćwiczeń, dobieranych dla przerobienia zasadniczej treści programowej.

§ 51. Komplet może składać się z 2 klas kolejnych, łączonych w sposób, wskazany w przepisanym programie nauki.

§ 52. Przy nauce w komplecie każda klasa uczy się według własnego programu, z wyjątkami, wskazanemi w przepisanym programie nauki.

§ 53. Przy nauczaniu w komplecie według 2 różnych programów, zasadniczo jedna klasa ma naukę głośną, druga zaś cichą. O ile plan

godzin na to pozwala, należy dążyć, aby przedmioty jednoczesnej nauki były te same.

§ 54. Nauka cicha uzupełnia naukę głośną i służy w szczególności do utrwalania i stosowania wiadomości, nabytych podczas nauki głośnej, a nadto do samodzielnego przygotowywania i opracowywania nowego dostępnego tematu.

Odpowiednio zorganizowana nauka cicha łącznie z nauką głośną winna zapewniać całkowitą realizację programu i osiągnięcie przepisanych wyników nauki.

§ 55. Tworzenie zespołów przewiduje się przy nauczaniu: a) religji w przypadkach, określonych przez osobne przepisy, b) ćwiczeń cielesnych (podział według płci), c) zajęć praktycznych.

Niezależnie od tego mogą być tworzone na stałe lub doraźnie zespoły chóralne.

Nauczanie w zespole odbywa się według specjalnego programu, przepisanego dla danego zespołu.

§ 56. W klasach V, VI i VII, liczących więcej niż 40 uczniów, może być stosowane tworzenie grup przy nauczaniu przyrody i zajęć praktycznych. Jedna klasa może być podzielona tylko na 2 grupy, które uczą się według tego samego programu.

§ 57. W klasie I winien uczyć wszystkich przedmiotów tylko jeden nauczyciel; tej samej zasady należy przestrzegać w klasie II, a w miarę możności stosować w klasach III i IV. Wyjątek może być czyniony dla nauki religji.

W klasach wyższych, t. j. V, VI i VII, naucza w zasadzie kilku nauczycieli, z których każdy uczy pokrewnych przedmiotów. Jednak w każdej klasie jeden z nauczycieli winien mieć znaczniejszą liczbę godzin.

§ 58. Należy dążyć, aby ten sam nauczyciel prowadził klasę przez kilka lat; z reguły zaś nauczyciel, który uczy klasę I, winien uczyć w następnym roku szkolnym klasę II.

VI. Program i organizacja pracy wychowawczej.

§ 59. Program wychowania winien, zgodnie z funkcją społeczno-państwową szkoły powszechnej, zapewnić dzieciom — przez wyrobienie religijne, moralne, umysłowe, fizyczne — podstawy wychowania, niezbędne dla każdego obywatela, oraz właściwe przygotowanie do życia z należytem uwzględnieniem kultury życia codziennego. Program ten winien być dostosowany do potrzeb środowiska oraz wieku i rozwoju dzieci.

§ 60. Organizacja wychowania winna uwzględniać ścisłą koordynację wszystkich poczynań wychowawczych, jak również wszystkich czynników współdziałających pod kierunkiem kierownika szkoły, oraz przewidywać stosowanie właściwych i celowych metod wychowawczych, odpowiadających rozwojowi psychicznemu i fizycznemu dzieci.

§ 61. Poznanie dziecka i środowiska, w którem ono żyje, jest niezbędnym warunkiem pracy wychowawczej w szkole.

Kierownik i grono nauczycielskie winni ułatwiać dzieciom, rozpoczynającym dopiero naukę, wdrożenie się do życia w środowisku szkolnem, w ciągu zaś całego pobytu dziecka w szkole winni przysposabiać je do wejścia w życie w szerszem społeczeństwie i zaprawiać do pracy społeczno-obywatelskiej.

§ 62. Kierownik łącznie z gronem nauczycielskiem, czuwając nad wytworzeniem odpowiedniej atmosfery wychowawczej, realizują program wychowania przez: a) bezpośredni swój wpływ na uczniów w szkole i poza szkołą, b) nauczanie, c) dopomaganie uczniom do samowychowywania się, d) organizowanie życia zbiorowego uczniów, e) utrzymywanie stałej łączności z domem w pracy wychowawczej.

Oddziaływanie wychowawcze winno nadto obejmować wyzyskiwanie dodatnich wpływów środowiska pozaszkolnego, a przeciwdziałanie wpływom ujemnym.

§ 63. Bezpośredni wpływ kierownika i nauczycieli na klasę i poszczególnych uczniów wyraża się przedewszystkiem przez życzliwy i opiekuńczy stosunek do nich, dbałość o ich zdrowie i bezpieczeństwo, dawanie osobistego przykładu oraz opiekę nad organizacjami uczniów.

Wpływ ten stanowi podstawowy czynnik oddziaływania wychowawczego zwłaszcza w stosunku do uczniów najmłodszych.

§ 64. W nauczaniu wartości wychowawcze winny być osiągane przedewszystkiem przez: a) dobór i wyzyskanie treści, b) dostosowaną do danego poziomu organizację nauczania, c) właściwy stosunek nauczyciela do nauczania (umiłowanie pracy), d) wyrabianie w uczniu samodzielności, aktywności, systematyczności i rzetelnego stosunku do pracy.

§ 65. Kierownik i grono nauczycielskie winni dopomagać uczniom do samowychowywania się, uwzględniając zarówno ogół uczniów, jak i indywidualne ich właściwości. Zwłaszcza zaś winni oni zwrócić uwagę na uczniów mniej zdolnych, trudniejszych do prowadzenia, będących w cięższych warunkach życiowych oraz dotkniętych brakami fizycznemi.

§ 66. Podstawową formą życia zbiorowego w szkole jest klasa (komplet), jako grupa społeczna. W obrębie klasy uczniowie powinni przyzwyczajać się do życia zbiorowego przedewszystkiem przez wytwarzanie przyjaznej atmosfery koleżeńskiego współżycia.

W stosunku do uczniów starszych życie zbiorowe może nadto znajdować swój wyraz w innych formach organizacyjnych, najlepiej odpowiadających potrzebom i zainteresowaniom uczniów oraz zamierzeniom wychowawczym szkoły.

Mogą to być: a) organizacje klasowe i międzyklasowe, które powstają i rozwijają swoją działalność jedynie za zgodą i pod opieką szkoły, b) organizacje międzyszkolne dopuszczone przez władze szkolne, a mające w danej szkole swe koła lub też członków wśród jej uczniów.

Kierownik łącznie z gronem nauczycielskiem wnikają w treść i działalność wszystkich organizacyj, wymienionych pod lit. a), i opiekują się niemi, czuwając nad właściwem ustosunkowaniem się uczniów do pracy w organizacjach i nad tem, by udział w nich nie przeszkadzał w pracy szkolnej.

Kierownik nadto ma prawo i obowiązek wnikania bezpośrednio lub za pośrednictwem wyznaczonego przez siebie nauczyciela szkoły w pracę wszystkich organizacyj, wymienionych pod lit. b).

§ 67. Łączność szkoły i domu w akcji wychowawczej polega przedewszystkiem na zainteresowaniu i uświadamianiu rodziców o pracy i dążeniach szkoły, wzajemnem informowaniu się o pracy i warunkach życia ucznia oraz na czynnej współpracy rodziców ze szkołą. Łączność ta, wyrażająca się w stałych oraz w doraźnych formach, winna przyczyniać się do bliskiego i ścisłego współdziałania szkoły i domu.

Kierownik i grono nauczycielskie winni nadto brać żywy udział w pracach z zakresu opieki społecznej nad swoimi uczniami, a tam, gdzie tego zachodzi potrzeba, budzić inicjatywę.

Kierownik łącznie z gronem nauczycielskiem mają obowiązek roztoczenia szczególnej opieki nad uczniami, przychodzącymi z dalszych okolic i przyjeżdżającymi, oraz nad warunkami życia tych uczniów, którzy mieszkają nie w domu, lecz na stancjach, w internatach i bursach.

§ 68. Kierownik łącznie z gronem nauczycielskiem winni w miarę możności ułatwić uczniom, pozostającym ostatni rok w szkole, poinformowanie się o różnych zawodach, ewentualnie przy pomocy poradni zawodowych.

§ 69. W pracy wychowawczej szkoły biorą udział wszyscy nauczyciele. Ze względu na charakter szkoły powszechnej i jej organizację każdy nauczyciel własny i kierownik z reguły jest opiekunem klasowym.

§ 70. Opiekun klasowy ma pod swoją opieką jedną lub więcej klas. Rozkład obowiązków opiekuńczych nad klasami powinien być możliwie równomierny.

Należy dążyć do tego, aby opiekę nad daną klasą lub klasami miał nauczyciel, który ma w tej klasie czy klasach większą liczbę godzin nauki, przytem jednak jest pożądana ciągłość pracy opiekuńczej, polegająca na sprawowaniu opieki nad tymi samymi uczniami przez parę lat.

VII. Uczniowie.

A. Zadania i obowiązki uczniów.

§ 71. Wychowując się i kształcąc w szkole, uczeń ma przysposobić się do tego, by przez dalszą pracę nad sobą w okresie młodzieńczym stał się pożytecznym obywatelem Państwa.

§ 72. Uczeń dąży do wyrobienia religijnego, do uszlachetniania swych uczuć i umacniania charakteru, a zarazem kształci swój umysł i zdobywa sprawność fizyczną.

§ 73. W szczególności uczeń:

a) pracuje chętnie i sumiennie w szkole i w domu, starając się, by praca jego była zawsze rzetelna, dokładna i wytrwała,

b) wypełnia dokładnie wszystkie swoje obowiązki,

c) kocha rodziców, szanuje nauczycieli, a względem wszystkich osób, które go otaczają, jest ufny, życzliwy i uczynny, w miarę możności pomaga w pracy innym, zwłaszcza słabszym od siebie,

d) jest koleżeński, bierze czynny udział w życiu swej klasy, a w klasach wyższych nadto w życiu organizacyj uczniowskich, do których należy,

e) dba o czystość ciała, jest schludny w ubiorze, współdziała w utrzymywaniu ładu w szkole, szanuje cudzą własność i ochrania dobro publiczne, a zwłaszcza nie niszczy przedmiotów i urządzeń szkolnych,

f) ćwiczy i usprawnia ciało, aby być zawsze dzielnym i zdolnym do znoszenia niewygód.

Uczeń jest śmiały i pogodny, zawsze mówi prawdę, kocha swoją szkołę i dba o jej honor.

B. Przyjmowanie i przechodzenie uczniów.

§ 74. Zasady przyjmowania uczniów do klasy I określają przepisy o wykonaniu obowiązku szkolnego.

§ 75. Przyjmowanie do klasy II i następnych odbywa się na zasadzie osobnych przepisów z zachowaniem następujących warunków:

a) wiek nie niższy niż 7 lat ukończonych — dla kandydata do klasy II; wiek ten podwyższa się stopniowo o jeden rok do każdej następnej klasy,

b) egzamin wstępny, stwierdzający, że kandydat posiada zasób wiadomości i sprawności, wymaganych dla wstępujących do danej klasy.

§ 76. W obrębie szkół tego samego stopnia przechodzenie uczniów z klasy do klasy odbywa się na podstawie świadectwa bez egzaminu, przewidzianego w § 75 lit. b), i bez straty roku.

§ 77. Przechodzenie uczniów szkół stopnia I do szkół stopnia II i III oraz uczniów szkół stopnia II do szkół stopnia III odbywa się na podstawie świadectwa bez egzaminu:

1) ze szkół stopnia I:

a) po ukończeniu kl. I, II, III — do kl. II, III, IV,
b) po ukończeniu z pomyślnym wynikiem co najmniej jednego roku kl. IV — do kl. V
} szkół stopnia II i III

2) ze szkół stopnia II:

po ukończeniu kl. I, II, III, IV, V — do kl. II, III, IV, V, VI szkół stopnia III.

§ 78. Poszczególni uczniowie, jeśli wynik ich nauki, stwierdzony na świadectwie rocznem (§ 86), jest pomyślny, mogą przechodzić na warunkach wskazanych w § 75:

1) ze szkół stopnia I:

po jednym roku kl. III — do kl. IV, a wyjątkowo
po drugim roku kl. IV — do kl. VI
} szkół stopnia II i III

2) ze szkół stopnia II:

po jednym roku kl. VI — do kl. VII szkół stopnia III.

§ 79. Przechodzenie uczniów szkół stopnia III do szkół stopnia II i I oraz uczniów szkół stopnia II do szkół stopnia I odbywa się na podstawie świadectwa:

1) ze szkół stopnia III:

a) po ukończ. kl. I, II, III, IV, V — do kl. II, III, IV, V, VI
b) po ukończ. kl. VI — na drugi rok nauki kl. VI
} szkół stopnia II

c) po ukończ. kl. I, II — do kl. II, III szkół stopnia I;

2) ze szkół stopnia II:

po ukończeniu kl. I, II — do kl. II, III szkół stopnia I;

3) ze szkół stopnia III i II:

po ukończeniu kl. III, IV, V, VI — do kl. IV szkół stopnia I, w której uczeń pozostaje do czasu wypełnienia obowiązku szkolnego i otrzymuje w razie pomyślnego końcowego wyniku nauki świadectwo ukończenia szkoły.

§ 80. Przechodzenie uczniów w obrębie szkół różnych stopni w przypadku niepomyślnego wyniku nauki w danej klasie odbywa się w sposób następujący:

1) ze szkół stopnia I do szkół stopnia II i III | do takiej samej klasy
ze szkół stopnia II do szkół stopnia III | jak ta, z której uczeń
ze szkół stopnia III do szkół stopnia II | przechodzi;

jeżeli jednak uczeń klasy IV szkoły stopnia I ukończył pierwszy rok nauki z wynikiem pomyślnym, a drugi rok nauki z wynikiem niepomyślnym, przechodzi na podstawie świadectwa do klasy V szkół stopnia II i III;

2) ze szkół stopnia II i III do szkół stopnia I:

a) z kl. I i II — do kl. I i II
z kl. III — na drugi rok nauki w kl. III,

b) z kl. IV, V, VI — do kl. IV szkół stopnia I, w której uczeń pozostaje do czasu wypełnienia obowiązku szkolnego i otrzymuje w razie pomyślnego końcowego wyniku nauki świadectwa ukończenia szkoły.

C. Ocena uczniów.

§ 81. Nauczyciel, dążąc stale i konsekwentnie do urabiania sobie opinji o uczniu, poznaje możliwie dokładnie: a) warunki domowe życia i pracy ucznia, b) jego właściwości fizyczne i stan zdrowia, c) jego właściwości psychiczne, a zwłaszcza przejawiające się u niego zainteresowania i uzdolnienia, d) ustosunkowanie się jego do pracy, zwracając szczególną uwagę na pilność i wytrwałość, e) wyniki osiągane w pracy, f) ustosunkowanie się jego do życia klasy i szkoły.

W szczególności nauczyciel wnika w trudności, których uczeń nie może pokonać i stara się poznać przyczyny niepowodzeń ucznia w pracy.

§ 82. Kierując się powyższemi danemi, nauczyciel stosuje odpowiednie środki oddziaływania wychowawczego i pomaga uczniowi w pracy, udzielających mu w miarę potrzeby wskazówek, niezbędnych do jej poprawienia i ulepszania.

§ 83. We wszystkich klasach — z wyjątkiem klasy I — nauczyciel, przyjmując jako kryterjum wymagania obowiązującego programu, ustala z końcem każdego okresu oceny wyników nauki ucznia ze wszystkich przedmiotów, których uczy, oraz ocenę zachowania się ucznia. Przy ocenach postępu ze śpiewu i ćwiczeń cielesnych bierze się przedewszystkiem pod uwagę wysiłki ucznia w kierunku zdobywania usprawnienia, odpowiadającego jego możliwościom. Oceny wyraża się w odpowiednich stopniach. O ile w danej klasie uczy kilku nauczycieli, ustala ocenę zachowania się ucznia rada pedagogiczna (ewentualnie w składzie niepełnym). W księgach szkolnych notuje się prócz stopni krótkie motywy ocen niedostatecznych.

Stopnie, ustalone z końcem okresu drugiego, są zarazem stopniami za pierwsze dwa okresy, stopnie, ustalone z końcem okresu trzeciego, są zarazem stopniami za pierwsze trzy okresy, stopnie ustalone z końcem okresu czwartego, są zarazem stopniami rocznemi.

Przy końcu pierwszego półrocza oraz z końcem roku szkolnego uczeń otrzymuje świadectwo, które zawiera wyrażone w stopniach oceny wyników nauki ze wszystkich przedmiotów, nauczanych w danej klasie, oraz ocenę zachowania się ucznia.

O wynikach nauki po pierwszym i trzecim okresie zawiadamia się rodziców względnie opiekunów uczniów.

§ 84. Uczniowie klasy I nie otrzymują wyrażonych w stopniach ocen ani świadectw szkolnych. Z końcem jednak pierwszego półrocza oraz z końcem każdego następnego okresu nauczyciel ustala opinję swoją, dotyczącą zachowania się oraz postępów ucznia w nauce i zapisuje ją do ksiąg szkolnych.

§ 85. Wszyscy uczniowie klasy I przechodzą w zasadzie do klasy II.

Pozostawienie ucznia w klasie I na rok drugi może nastąpić wtedy jedynie, gdy uczeń wskutek zbyt słabego rozwoju i przygotowania w żaden sposób nie będzie mógł sprostać wymaganiom programu klasy II.

Uczniowie klasy I otrzymują z końcem roku szkolnego zaświadczenia, stwierdzające, czy przechodzą do klasy II, czy też pozostają w klasie I.

Promowanie uczniów do klasy III i następnych odbywa się na podstawie stopni rocznych ze wszystkich przedmiotów obowiązujących, nauczanych w danej klasie. Uczeń jest promowany do klasy następnej, o ile z przedmiotów tych posiada stopnie co najmniej dostateczne.

W wyjątkowych przypadkach, określonych przez specjalne przepisy, uczeń może być promowany do klasy następnej, mimo, że nie ze wszystkich przedmiotów posiada stopnie co najmniej dostateczne.

Kierownik szkoły ma obowiązek wspólnie z nauczycielem zbadać dokładnie tych uczniów, którym grozi nieuzyskanie promocji. Dotyczy to zwłaszcza uczniów tych klas, które uczy jeden nauczyciel.

Decyzję o niepromowaniu ucznia należy w księgach szkolnych uzasadnić.

§ 86. Uczniowie, uczęszczający do klas dwu względnie trzyletnich, przechodzą bez wyjątku w obrębie tych klas z jednego roku nauki na drugi i otrzymują na świadectwie rocznem stwierdzenie pomyślnego lub niepomyślnego wyniku nauki.

D. Ukończenie szkoły i uprawnienia.

§ 87. O ukończeniu szkoły powszechnej stanowi pomyślny wynik nauki w ostatnim (najwyższym) roku nauczania, a mianowicie: w szkole stopnia I — w trzecim roku nauki w klasie IV (z uwzględnieniem jednak postanowień § 79 p. 3 i § 80 p. 2 b), w szkole stopnia II — w drugim roku nauki w klasie VI (z uwzględnieniem postnowień § 79 p. 1 b), w szkole stopnia III — w klasie VII.

Uczniowie, którzy w powyższy sposób ukończyli naukę, otrzymują świadectwa ukończenia szkoły powszechnej stopnia I, II lub III.

§ 88. Uczniowie, którzy uczynili zadość obowiązkowi szkolnemu, a nie mają warunków do otrzymania świadectwa ukończenia szkoły powszechnej, otrzymują, gdy opuszczają szkołę, zaświadczenie, stwierdzające wypełnienie obowiązku szkolnego z wyszczególnieniem stopnia szkoły, czasu trwania nauki i ukończonej przez nich klasy względnie klasy i roku nauki.

§ 89. Ukończenie szkoły powszechnej stopnia II i III daje podstawę do nauki w gimnazjach, seminarjach dla wychowawczyń przedszkoli, w szkołach zawodowych stopnia gimnazjalnego, opierających się na drugim lub trzecim szczeblu programowym, oraz w szkołach zawodowych dokształcających, opierających się na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej.

§ 90. Ukończenie klasy VI szkoły powszechnej stopnia III daje podstawę do nauki w gimnazjach, seminarjach dla wychowawczyń przedszkoli oraz w szkołach zawodowych, opierających się na drugim szczeblu programowym szkoły powszechnej.

§ 91. Ukończenie z pomyślnym wynikiem klasy IV szkoły powszechnej stopnia III lub II albo pierwszego roku nauki w klasie IV szkoły powszechnej stopnia I daje podstawę do nauki w szkołach zawodowych stopnia niższego oraz w szkołach dokształcających zawodowych, opierających się na pierwszym szczeblu programowym szkoły powszechnej.

Postanowienia przejściowe.

§ 92. W okresie wyjątkowo trudnych warunków finansowych ogólne liczby uczniów w szkole każdego stopnia mogą być o 20 większe od liczb, wskazanych w §§ 8—10, t. j. mogą wynosić:

1) w szkole stopnia I o 1 nauczycielu — 80 uczniów, w szkole stopnia I o 2 nauczycielach — 140 uczniów;

2) w szkole stopnia II o 3 nauczycielach — 180 uczniów, w szkole stopnia II o 4 nauczycielach — 230 uczniów;

3) w szkole stopnia III o 5 nauczycielach — 280 uczniów, w szkole stopnia III o 6 nauczycielach — 330 uczniów.

§ 93. W okresie wyjątkowo trudnych warunków finansowych ogólna liczba uczniów w klasie (oddziale), komplecie, zespole może być o 10 większa od liczby, wskazanej w § 48, t. j. może wynosić 60.

7.

Wysokość norm naturaljów dla nauczycieli szkół rolniczych.

Okólnik Kuratorjum O. S. Lw. Nr. 625/33 z dnia 4 grudnia 1933 r. (Nr. III. 34390/33) do wszystkich szkół rolniczych i ogrodniczych.

Kuratorjum podaje do wiadomości wymiar przydziału świadczeń w naturze dla nauczycieli (lek) szkół rolniczych. Za świadczenia te Rząd płaci w szkołach państwowych oprócz mieszkania po 50 zł miesięcznie dla pracowników etatowych.

Za Naczelnika Wydziału: *(—) Dr. K. Zagajewski.* Okr. Wiz. Szk.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 16 marca 1921 r., poz. 142, art. 3.
(Monitor Polski z dnia 29 kwietnia 1921 r., Nr. 97).

Oprócz uposażenia pieniężnego otrzymują kierownicy (czki) nauczyciele (lki) od właścicieli szkół następujące dodatki w naturze:

1) mieszkanie w rozmiarach dla samotnych 1 pokój, dla posiadających rodzinę i prowadzących z nią wspólne gospodarstwo domowe co najmniej 2 pokoje i kuchnia;

2) opał w ilości: na kuchnię 2000 kg węgla lub 4000 kg drzewa, na piec pojedyńczy 1000 kg węgla lub 2000 kg drzewa, na piec podwójny 1500 kg węgla lub 3000 kg drzewa;

3) światło: oświetlenie elektryczne lub naftę w ilości po 30 kg na pokój lub kuchnię;

4) zboże w ilościach: pszenicy 150 kg, żyta 300 kg i jęczmienia 50 kg;

5) inne produkty żywnościowe: grochu lub fasoli albo kaszy gryczanej lub jaglanej 50 kg, ziemniaków 900 kg, mleka dziennie 1 litr i na każde dziecko 1 litr.

Wszystkie wymienione w punktach 2—5 ilości artykułów obliczone są w stosunku rocznym i ustalone na rok szkolny 1920/21; artykuły te dostarczone być mają w ratach, jakie oznaczy umowa między zainteresowanymi lub w braku takiej umowy w ratach kwartalnych zgóry.

Kierownicy (czki) i nauczyciele (lki), którzy nie prowadzą własnego gospodarstwa domowego, otrzymywać będą zamiast dodatków, wymienionych w punktach 2—5, całkowite utrzymanie bezpłatne.

8.

Termin umów z nauczycielami szkół rolniczych.

Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. Nr. 142 z dnia 7 października 1933 r. (Nr. B. P. 13901/33).

Nr. B. P. 41676/33. Na zapytanie jednego z kuratorjów w sprawie czasu trwania umów z nauczycielami średnich szkół rolniczych Ministerstwo wyjaśnia, co następuje:

W średnich szkołach rolniczych rok szkolny trwa od 20 września do 15 czerwca. Wobec egzaminów wstępnych w pierwszej połowie września i końcowych w drugiej połowie czerwca, cały personel nauczycielski tych szkół zajęty jest od 1 września do 30 czerwca. Nadto nauczyciele przedmiotów zawodowych z reguły są zatrudnieni również w czasie wakacyj letnich.

W związku z powyższem z nauczycielami, którzy pracują przez cały rok, umowę należy spisywać na 12 miesięcy (od 1 września do 31 sierpnia), natomiast z pozostałymi nauczycielami należy zawierać umowy według zasad wyrażonych w p. 3 okólnika Ministra W. R. i O. P. Nr. 118 z dnia 1 sierpnia 1933 r. (Nr. B. P. 11337/33) w sprawie czasu trwania umów z nauczycielami kontraktowymi [1]).

Dyrektor Biura Personalnego: *(—) Jan T. Lipka.*

9.

Ustalenie liczby godzin tygodniowej pracy kontraktowych lekarzy państwowych szkół rolniczych i ogrodniczych.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 144 z dnia 12 października 1933 r. (B. P. 15058/33).

Nr. B. P. 41677/33. Ministerstwo W. R. i O. P. wyjaśnia, że przy ustalaniu liczby godzin tygodniowej pracy kontraktowych lekarzy pań-

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1933 r., str. 392.

stwowych średnich szkół rolniczych i ogrodniczych należy stosować postanowienia § 3 ustęp b) okólnika Ministra W. R. i O. P. z dnia 17 grudnia 1926 r. (Nr. O. Prez. 12580/26) w sprawie wynagrodzenia kontraktowych lekarzy i dentystów szkolnych w państwowych szkołach zawodowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 z 1927 r., poz. 14) [1]).

Dyrektor Biura Personalnego: *Jan T. Lipka.* wr.

10.

Pieczęcie prywatnych szkół oraz zakładów naukowych i wychowawczych.

Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. 153 z dnia 29 października 1933 r. (Nr. I. Org. 1005/41/33).

I. W myśl § 14 wzoru statutu prywatnych szkół i § 12 wzoru statutu prywatnego przedszkola (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z r. 1932, Nr. 4, poz. 45) [2]) prywatne szkoły (przedszkola) mogą używać pieczęci, których format i tekst podlega zatwierdzeniu właściwej władzy szkolnej.

Właściwą do zatwierdzenia pieczęci jest władza szkolna, która wydaje orzeczenia, wymienione w art. 2—7, 11 i 12 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych.

II. Pieczęć prywatnej szkoły (przedszkola) winna odpowiadać następującym warunkom:

1) nie może zawierać godła państwowego,

2) nie może również zawierać żadnych innych godeł, emblematów i oznak,

3) treścią napisu na pieczęci może być tylko nazwa szkoły w brzmieniu, ustalonem w zatwierdzonym statucie; w razie potrzeby dopuszczalne są skróty, jak np. zamiast „prywatna" — „pryw.", zamiast „szkoła" — „szk.", zamiast „gimnazjum" — „gimn." i t. d., podobnie jak na urzędowych pieczęciach szkół państwowych;

4) format i rozmiary pieczęci winny być takie same, jak w szkołach państwowych danego typu (por. § 4 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 2 listopada 1931 r. o pieczęciach urzędowych Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 11, poz. 127) [3]).

Materjał, z jakiego pieczęć ma być wykonana, oraz miejsce jej wykonania, są dowolne.

III. Władze szkolne, które zatwierdzają wzory pieczęci, prowadzą ewidencję i przechowują odbitki zatwierdzonych pieczęci.

IV. Oprócz omówionych wyżej pieczęci szkolnych, mogą szkoły prywatne (przedszkola) używać podłużnych pieczątek nagłówkowych, które poza pełną lub skróconą nazwą szkoły (§ 8 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 7 czerwca 1932 r. Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 473) [4]) mogą zawierać jedynie dokładny adres szkoły i numer telefonu.

Podsekretarz Stanu: *(—) Kazimierz Pieracki.*

---

[1]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1926 r., str. 568.

[2]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1932 r., str. 399.

[3]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1932 r., str. 66.

[4]) Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. z 1932 r., str. 395.

Organizacja szkół.

Zamknięcie Państwowej Szkoły Kołodziejsko-Kowalskiej w Grzymałowie.

Postanowienie Ministra W. R. i O. P. z dnia 1 grudnia 1933 r. (Nr. III. TP. 6703/33).

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) zarządzam zamknięcie Państwowej Szkoły Kołodziejsko-Kowalskiej w Grzymałowie z dniem 31 grudnia 1933 r.

Za Ministra: *Kazimierz Pieracki.* wr. Podsekretarz Stanu.

Prywatne kursa kroju, szycia i modelowania.

P. Kurator O. S. Lw. rozporządzeniem z dnia 11 grudnia 1933 r. Nr. III.-24889/33 przyznał p. Ludwice Eibenschütz, we Lwowie, ul. Sakramentek 24, na podstawie ust. 2 art. 2 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o prywatnych szkołach oraz zakładach naukowych i wychowawczych (Dz. U. R. P. Nr. 33. poz. 334) prawo otwarcia i prowadzenia prywatnych kursów kroju, szycia i modelowania.

Ruch służbowy.

Kuratorjum O. S. Lw.

P. Minister W. R. i O. P. zamianował mgra Władysława Rębisza, prowizorycznego urzędnika w XI st. sł. w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego, urzędnikiem w VIII st. sł. w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego we Lwowie.

Inspektoraty.

M i a n o w a n i.

P. Minister W. R. i O. P. zamianował:

p. Byrę Jana, nauczyciela gimnazjum w Złoczowie, zastępcą inspektora szkolnego na obwód szkolny złoczowski,

p. Chruściela Stanisława, nauczyciela seminarjum naucz. męskiego we Lwowie, zastępcą inspektora szkolnego na obwód szkolny lwowski,

p. Dziedzica Błażeja, nauczyciela gimnazjum w Jaworowie, zastępcą inspektora szkolnego na obwód szkolny gródecki,

p. dr. Gilewicza Aleksego, nauczyciela gimnazjum X we Lwowie, zastępcą inspektora szkolnego na obwód szkolny stryjski,

p. Mołczanowskiego Kaspra, inspektora szkolnego w Stanisławowie, inspektorem szkolnym na obwód szkolny stanisławowski,

p. Pachorka Tadeusza, prowizorycznego inspektora szkolnego w Stryju, prowizorycznym inspektorem szkolnym na obwód szkolny stryjski,

p. Rudnickiego Stanisława, nauczyciela i p. o. dyrektora seminarjum naucz. męskiego w Sokalu, zastępcą inspektora szkolnego na obwód szkolny rawski.

Przeniesieni.

P. Minister W. R. i O. P. przeniósł:

p. Bereźnickiego Władysława, inspektora szkolnego w Żydaczowie, na stanowisko zastępcy inspektora szkolnego na obwód szkolny czortkowski,

p. Pyża Longina, inspektora szkolnego w Przeworsku, na stanowisko zastępcy inspektora szkolnego na obwód szkolny kołomyjski.

P. Kurator O. S. Lw. przeniósł:

p. Buczkowskiego Józefa, kancelistę w XI st. sł. w Inspektoracie Szkolnym w Złoczowie, na równorzędne stanowisko do Inspektoratu Szkolnego w Przeworsku,

p. Derczyńskiego Edmunda, adjunkta kancelaryjnego w X st. sł. w Inspektoracie Szkolnym w Tarnopolu, na równorzędne stanowisko do Inspektoratu Szkolnego w Złoczowie.

Przeniesieni w stan nieczynny.

Pan Minister W. R. i O. P. przeniósł w stan nieczynny:

p. Tarasa Ludwika, inspektora szkolnego w Jaworowie,

p. Hollanka Władysława, sekretarza w IX st. sł. w b. Radzie Szkolnej Powiatowej w Podhajcach.

Szkoły średnie ogólnokształcące, zakłady kształcenia nauczycieli, szkoły zawodowe i powszechne.

Mianowani.

Czerwak Piotr nauczycielem gimnazjum w Przemyślu.

Gembara Mikołaj kierownikiem 4-klasowej szkoły w Podhajczykach (Rudki).

Jaworski Michał kierownikiem 3-klasowej szkoły w Rudzie Sieleckiej (Kamionka Str.).

Krasnycia Daniel kierownikiem 2-klasowej szkoły w Cześnikach (Rohatyn); Kuniasz Władysław nauczycielem gimnazjum II w Rzeszowie.

Łagodziński Tadeusz kierownikiem 3-klasowej szkoły w Sosolówce (Czortków).

Mastykasz Michał kierownikiem 2-klasowej szkoły w Bereźnicy Królewskiej (Żydaczów); Matusiak Szymon kierownikiem 3-klasowej szkoły w Żołczowie (Rohatyn); inż. Miksiewicz Andrzej — unieważniono mianowanie nauczycielem w szkole rolniczej w Miłocinie.

Periżok Jan kierownikiem 2-klasowej szkoły w Starem Siole (Lubaczów); Piątkowski Kazimierz Józef nauczycielem gimnazjum II w Jarosławiu; Pryszczewska Marja kierowniczką 2-klasowej szkoły w Hołoskowiskach (Brody).

Süsówna Stanisława kierowniczką 2-klasowej szkoły w Korytnikach (Przemyśl); dr. Święch Czesław nauczycielem seminarjum naucz. męs. w Samborze.

Terlecka Marja kierowniczką 2-klasowej szkoły w Leszczynie (Bóbrka).

Przeniesieni.

Arsenicz Prakseda, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Hryniówce (Stanisławów), do 4-klasowej szkoły w Maniawie (Nadwórna).

Baczyńska Marja, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Kamienopolu (Lwów), do 3-klasowej szkoły w Komańczy (Sanok).

Fiałkowski Michał, nauczyciel 7-klasowej szkoły męskiej Nr. 7 we Lwowie, do 7-klasowej szkoły Nr. 48 we Lwowie.

Grochalowa Karolina, nauczycielka 7-klasowej szkoły żeńskiej w Rohatynie, do 7-klasowej szkoły żeńskiej w Brzeżanach.

Halarewicz Marja, nauczycielka 4-klasowej szkoły w Maniawie (Nadwórna), do 2-klasowej szkoły w Hryniówce (Stanisławów).

Jachimowicz Olga, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Komańczy (Sanok), do 2-klasowej szkoły w Kamieniopolu (Lwów); S. Jaworska Jadwiga, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Łapanowie (Bochnia), do 7-klasowej szkoły w Krościenku-Niżnem (Krosno).

Kędlarska Marja Krystyna, nauczycielka 7-klasowej szkoły męskiej w Brzeżanach, do 7-klasowej szkoły żeńskiej w Rohatynie; Kopianka Helena, nauczycielka seminarjum ochroniarskiego we Lwowie, do szkoły ćwiczeń Państwowego Seminarjum Naucz. Męskiego we Lwowie; ks. dr. Kostelnyk Gabrjel, nauczyciel filji gimnazjum z r. j. n. we Lwowie, do gimnazjum XI we Lwowie.

Lenardowa Izabela, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Łoszniowie (Trembowla), do 4-klasowej szkoły w Nastasowie (Tarnopol).

Macoła Bronisław, nauczyciel szkoły w Przyprostyni (Nowy Tomyśl), do szkoły w Dłużniowie (Sokal); Mazur Jan, profesor gimnazjum II w Rzeszowie, do gimnazjum w Krośnie.

Reinlenderowa Kazimiera, nauczycielka 5-klasowej szkoły w Miorach (Brasław), do 2-klasowej szkoły w Poddębcach (Rawa Ruska).

Starzecki Władysław, nauczyciel seminarjum męskiego w Sokalu, do gimnazjum XI we Lwowie; Stipalówna Stefanja, nauczycielka seminarjum męskiego w Stanisławowie, do gimnazjum XII we Lwowie.

Turczyn Łukasz, profesor filji gimnazjum z r. j. n. we Lwowie, do gimnazjum II we Lwowie.

Ziemliński Roman, kierownik 3-klasowej szkoły w Matysówce (Rzeszów), do 2-klasowej szkoły w Drabiniance (Rzeszów).

Spensjonowani.

Bandler Chana, nauczycielka 7-klasowej szkoły żeńskiej im. Konopnickiej w Stanisławowie; Błońska Eugenja, nauczycielka 6-klasowej szkoły w Drohobyczce (Przemyśl); Bocheńska Eugenja, nauczycielka szkoły w Strutynie Niżnym (Dolina); Brożynówna Eugenja, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Wierzbianach (Kamionka Str.).

Dyhdalewicz Jan, nauczyciel seminarjum męskiego w Tarnopolu.

Fartuchowa Józefa, nauczycielka 1-klasowej szkoły w Szkolarach (Żółkiew).

Gielecińska Marja, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Gwoźdźcu (Nisko).

Harasymowa Gabrjela, nauczycielka 5-klasowej szkoły w Iwankowie (Borszczów); Haszlakiewicz Stanisława Gottleb, kierowniczka 7-klasowej szkoły żeńskiej w Mościskach; Hermanówna Józefa, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Tyśmienicy (Tłumacz); Hildebrand Michał, nauczyciel 7-klasowej szkoły męskiej w Dobromilu; Hrycajowa Bronisława, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Strzeliskach Starych (Bóbrka); Huk Antoni, nauczyciel 7-klasowej szkoły męskiej w Turce; Hultaj Maksymiljan, kierownik 2-klasowej szkoły w Głuszkowie (Horodenka).

Jaworowska Łucja Wilhelmina, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Jezierzanach (Borszczów).

Knapówna Wilhelmina, kierowniczka 3-klasowej szkoły w Chlebowicach Wielkich na Horiszu (Bóbrka); Kordzińska Antonina, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Hubicach (Dobromil); Komarzyńska Helena, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Hryniowie (Bóbrka); Kotschy Felicja, nauczycielka szkoły w Białej; S. Kredycka Marja, kierowniczka 7-klasowej szkoły żeńskiej im. Kr. Jadwigi w Sokalu; Kuczabska Stefanja, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Szczercu (Lwów).

Łuciów Stefan, kierownik 3-klasowej szkoły w Urożu (Drohobycz).

S. Łukasiewiczówna Ludwika, nauczycielka 7-klasowej szkoły w Bełzie (Sokal).

Maciuk Konstanty, kierownik 4-klasowej szkoły w Popielach (Drohobycz); Marczykowa Anna, nauczycielka 4-klasowej szkoły w Nienadówce (Kolbuszowa); Michałowiczowa Jadwiga, nauczycielka 6-klasowej szkoły w Krakowcu (Jaworów); Mierzyńska Marja, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Bachórzu (Brzozów); Mossorowa Helena, nauczycielka 5-klasowej szkoły w Babinie (Sambor); Müllerówna Karolina, nauczycielka 7-klasowej szkoły żeńskiej im. św. Marji Magdaleny Nr. 27 we Lwowie.

Nowosadowa Walerja, kierowniczka 7-klasowej szkoły żeńskiej w Kosowie.

Perucki Antoni, kierownik 3-klasowej szkoły w Terczynowicach (Sambor); Pełeńska Anna, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Bandrowie Narodowym (Lesko); Pietrakowa Ludwika, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Polance (Krosno); Dr. Pyszkowski Jan, profesor VIII gimnazjum we Lwowie.

Rybianka Helena, kierowniczka 3-klasowej szkoły w Górnie (Kolbuszowa); Ryglowa Bronisława, nauczycielka 3-klasowej szkoły w Dudiowie (Kosów).

Sadliński Zygmunt, kierownik 2-klasowej szkoły w Zubowie (Trembowla); Sagalowa Zofja Aleksandra, nauczycielka szkoły w Potoczyskach (Horodenka); Sandecka Janina, nauczycielka 7-klasowej szkoły im. Hoffmanowej w Sanoku; Skałka Piotr, kierownik 3-klasowej szkoły w Brzegach (Sambor); Sobolska Domicela, kierowniczka 2-klasowej szkoły w Żukowie (Lubaczów); Schelmbauer Marja, nauczycielka szkoły w Hanaczowie (Przemyślany); Szafrański Jędrzej, nauczyciel seminarjum naucz. męskiego w Krośnie; Szczoczarzówna Bronisława, nauczycielka szkoły w Błażowej;

Szulik Bazyli, nauczyciel 7-klasowej szkoły w Kamionce St.; Szyłkiewiczowa Michalina, nauczycielka 2-klasowej szkoły w Świtarzowie (Sokal).

Trella Tadeusz, profesor I gimnazjum w Przemyślu.

Zahaczewska Izabela, kierowniczka 7-klasowej szkoły żeńskiej im. Konopnickiej w Kołomyi; Załuski Jan, kierownik 6-klasowej szkoły w Wesołej (Brzozów).

Przeniesieni w stan nieczynny.

Schütter Wiktor, instruktor szkoły kołodziejsko-kowalskiej w Grzymałowie.

Zwolnieni ze służby.

Motlowa Władysława, nauczycielka szkoły powszechnej, pozostająca w stanie pozasłużbowym.

Zmarli.

Dziurman Kornel, kierownik 3-klasowej szkoły w Suszczynie, powiatu tarnopolskiego, zmarł dnia 19 września 1933 r. w 43 roku życia, a w 22 roku służby nauczycielskiej.

Konkursy.

Konkursy na stanowiska kierowników publicznych szkół powszechnych.

L. p.	Powiat	Miejscowość	Stopień organizacyjny szkoły	Charakter (męska, żeńska, koedukacyjna) szkoły	Nazwa im. . . . . . . szkoły	Język wykładowy	Do użytku kierownika: mieszkanie służbowe złożone z . . . ubikac.	Do użytku kierownika: grunt o obszarze	Uwaga
1	Brzozów	Grabownica	4 kl.	koed.	—	polski	2 ubik.	—	Konkurs 2-gi
1	Jaworów	Gnojnice	4 „	„	—	pol.-r.	3 „	1 mg	Konkurs 2-gi
1	Kolbuszowa	Hadykówka	2 „	„	—	polski	3 „	600 m²	
2	„	Ostrowy-Tuszowskie	3 „	„	—	„	3 „	560 m²	
3	„	Kupno	4 „	„	—	„	3 „	—	
1	Nisko	Jarocin	3 „	„	—	polski	3 „	1½ mg	Konkurs 2-gi
1	Rohatyn	Korolówka	2 „	„	—	„	3 „	1·66 ha	Konkurs 2-gi
1	Rudki	Pohorce	5 „	„	—	„	3 „	—	Pierwszeństwo z w. k. n.
2	„	Koniuszki Tuligłowskie	2 „	„	—	pol-r.	—	1 mg	Konkurs 2-gi
1	Rzeszów	Rzeszów	7 „	męska	im. St. Jachowicza	polski	4 „	—	
2	„	Błędowa-Tyczyńska	3 „	koed.	—	„	3 „	4518m²	
3	„	Borek-Nowy	3 „	„	—	„	3 „	4962m²	
4	„	Kąkolówka	3	„	—	„	3 „	850 m²	
5		Matysówka	3 „	„	—	„	3 „	10889 m²	
6	„	Żyznów	3 „	„	—	„	—	3550m²	
7	„	Trzebownisko	3 „	„	—	„	3 „	—	
8	„	Dąbrowa	2 „	„	—	„	3 „	2460m²	
1	Stryj	Dołhe	2 „	„	—	pol.-r.	3 „	84·66 ha	Konkurs 3-ci

Podania o posady objęte powyższym konkursem, należy wnosić drogą służbową w terminie do końca lutego 1934 r.

Zachęcaj do zapisywania się na Członków Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

Ogłoszenia.

Krajowe Zakłady Opieki Społecznej w Wejherowie.

Na skutek pisma Starosty Krajowego Pomorskiego w Toruniu z dnia 1 grudnia 1933 r. L. dz. O. S. II. 13343/33 podaje się do wiadomości, że w Krajowych Zakładach Opieki Społecznej w Wejherowie, obejmujących 1) szkołę dla głuchoniemych, 2) szkołę specjalną dla umysłowo upośledzonych dzieci i 3) szkołę specjalną dla małoletnich moralnie zaniedbanych, jest wolnych po kilkanaście miejsc.

Warunki przyjęcia do poszczególnych szkół są następujące:

1) do szkoły dla głuchoniemych: a) wiek 7—14 lat, b) zdolność do pobierania nauki w zakładzie dla głuchoniemych, c) wypełnienie kwestjonarjusza lekarskiego, d) zobowiązanie do ponoszenia kosztów utrzymania;

2) do szkoły specjalnej dla umysłowo upośledzonych dzieci, u których pobieranie normalnej nauki szkolnej jest bezskuteczne względnie niemożliwe: a) wiek 6—14 lat, b) wypełnienie kwestjonarjusza lekarskiego, c) zobowiązanie do ponoszenia kosztów utrzymania;

3) do szkoły dla nieletnich wychowanków, przekazanych przez sądy, władze, rodziców lub opiekunów na wychowanie zapobiegawcze względnie przymusowe: a) wiek 6—14 lat, oraz starszych do 18 roku życia, celem wyszkolenia zawodowego w warstatach rzemieślniczych a to: szewskim, stolarskim, krawieckim, introligatorskim, drukarskim, rzeźnickim, piekarskim, ślusarskim, szczotkarskim, koszykarskim, fryzjerskim i innych, b) świadectwo lekarskie, że odnośny małoletni wolny jest od wszelkich chorób zakaźnych, c) zobowiązanie do ponoszenia kosztów utrzymania.

Wnioski o przyjęcie dzieci należy kierować w porozumieniu z ich rodzicami względnie opiekunami do Starostwa Krajowego Pomorskiego w Toruniu, które na żądanie zainteresowanych udzieli każdego czasu bliższych informacyj i szczegółów.

Konkurs „Świata i Życia".

Książnica-Atlas S. A., Lwów, ul. Czarnieckiego 12. Tel. 3-45 — Warszawa, Nowy Świat 59. Tel. 5-87-59 rozpisuje konkurs dla nauczycieli szkół ogólnokształcących powszechnych i średnich, szkół zawodowych oraz zakładów kształcenia nauczycieli na temat „Świat i Życie zarys enzyklopedyczny współczesnej wiedzy i kultury, jako nowoczesna pomoc szkolna (wskazówki metodyczne dla nauczyciela)".

Prace konkursowe, dowolnej objętości, należy nadsyłać w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 lutego 1934 r. pod adresem S. A. Książnica-Atlas, Warszawa, Nowy Świat 59, z zaznaczeniem na kopercie „Konkurs Świata i Życia".

Każda praca winna być zaopatrzona w godło, nazwisko zaś i adres autora podane na osobnej kartce, umieszczonej w zaklejonej kopercie. Kopertę tę należy zaopatrzyć w takie samo godło jak pracę konkursową i spiąć z kartą tytułową pracy.

Za najlepsze prace wyznacza się następujące nagrody: 1) nagrodę pierwszą w kwocie zł 100 płatnej gotówką, 2) nagrodę drugą w formie bezpłatnej prenumeraty Świata i Życia, t. I—V, 3) nagrodę trzecią w postaci kompletu Bibljoteki Przekładów Dzieł Pedagogicznych, względnie wyboru innych wydawnictw S. A. Książnica-Atlas w ogólnej kwocie zł 100 ceny katalogowej.

Książnica-Atlas S. A. zastrzega sobie prawo własności wszystkich nagrodzonych i wyróżnionych prac konkursowych i ogłoszenia ich drukiem.

Wynik Konkursu zostanie ogłoszony w Przeglądzie Wydawnictw S. A. Książnica-Atlas, nagrodzeni zaś zostaną powiadomieni bezpośrednio.

Stypendja Książnicy-Atlasu T. N. S. W.

Nr. O. 34261/33. Z 40 stypendjów po 200 zł przeznaczonych przez Spółkę Akc. Książnica-Atlas T. N. S. W. dla ubogich uczniów (uczenic) szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, oraz szkół handlowych i zawodowych, odznaczających się dobremi postępami w roku szkolnym 1933/34 otrzymali (ły) drogą losowania wymienieni uczniowie (uczenice) szkół tutejszego okręgu:

1. Stypendjum im. Jana Szaroty: Półchłopek Jan, uczeń kl. VII Pryw. Gimn. Koed. im. Z. Krasińskiego w Dolinie.
2. Stypendjum im. Bronisława Geberta: Kilarska Marja, uczenica kursu V-go I Państw. Seminarjum Naucz. Żeńsk. im. A. Asnyka we Lwowie.
3. Stypendjum za dobre postępy w nauce filologji klasycznej: Rupniak Marcin, uczeń kl. VII Państw. Gimn. im. Kr. Wład. Jagiełły w Drohobyczu.
4. Stypendjum za dobre postępy w nauce matematyki: Zatwarnicka Zofja, uczenica kl. VII Państw. Gimn. Żeńsk. im. Kr. Jadwigi we Lwowie.
5. Stypendjum za dobre postępy w nauce geografji: Głuszko Alfonsa Antonina, uczenica kl. V Pryw. Gimn. Koed. im. H. Sienkiewicza w Drohobyczu.
6. Stypendjum za dobre postępy w nauce przedmiotów handlowych i zawodowych: Langer Władysław, uczeń kl. III 3-klas. Koed. Szkoły Handl. T. S. L. w Złoczowie.

Pierwszą ratę stypendjum w kwocie 100 zł przesłał Zarząd Spółki Akcyjnej Książnica-Atlas T. N. S. W. dyrekcjom zakładów, do których uczęszczają stypendyści, celem doręczenia tej kwoty w dniu Święta Państwowego 11 listopada 1933 r. Następna rata w wysokości 100 zł będzie wypłacona w dniu 3 maja 1934 r.

Wycieczka młodzieży szkolnej do Puszczy Białowieskiej i Wilna.

Nr. O. 33928/33. Kuratorjum zawiadamia, że grona nauczycielskie we Lwowie zamierzają zorganizować pięcio względnie sześciodniową wycieczkę młodzieży szkolnej od lat 14 począwszy do Puszczy Białowieskiej i Wilna (dodatkowe wycieczki w jego okolice).

Powrót do Lwowa nastąpiłby ewentualnie przez Warszawę, gdzie wycieczka zatrzymałaby się przez jeden (szósty) dzień.

Wycieczka wyruszyłaby ze Lwowa w czerwcu 1934 r. tuż przed zakończeniem roku szkolnego w razie dostatecznej ilości uczestników specjalnym pociągiem, w następstwie czego uniezależniłoby się od czasu rozkładu jazdy kolejowej, postojów na stacjach pośrednich i t. p.

Koszt wycieczki wraz z opłatą klasy III pociągu osobowego, utrzymaniem, noclegami i t. p. wydatkami wyniesie przypuszczalnie 50 zł. Dzieci funkcjonarjuszów kolei państwowych poniosą cokolwiek mniejszy wydatek.

Ze względu na wysoką wartość kształcącą i wychowawczo-obywatelską, jaką przynoszą wycieczki turystyczno-krajoznawcze, Kuratorjum udziela inicjatorom wycieczki pełnego poparcia z tą uwagą, że Dyrekcje wybiorą jako uczestników wycieczki uczniów (ce), którzy (e) nietylko złożą za udział w wycieczce wymaganą kwotę, lecz którzy swojem zachowaniem w szkole dają gwarancję, że również w czasie wycieczki będą tak postępowali, aby nie utrudnić zadania organizatorom i nauczycielom-opiekunom i nie przynieść ujmy zakładowi, z którego pochodzą.

Również nauczycielstwo, wyjeżdżające z wycieczką, powinno dawać pełną gwarancję, iż trudne obowiązki opieki nad młodzieżą spełnią z całą sumiennością.

Dyrekcje zakładów zechcą nadsyłać zgłoszenia ilości uczestników (czek) wraz z podaniem nazwiska nauczyciela (lki), który (ra) w charakterze opiekuna (ki) wyjedzie z młodzieżą, do dnia 5 lutego 1934 r. do Dyrekcji Państwowego XI Gimnazjum we Lwowie na ręce prof. R. Wacka który poprowadzi wycieczkę.

Prof. Wacek udzieli szczegółowych informacyj dotyczących organizacji wycieczki.

Księga Pamiątkowa Ucznia - Żołnierza.

Okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 11 października 1933 r. Nr. II S. 6359/33.

Z inicjatywy Stowarzyszenia Wychowanków Państwowego Gimnazjum dla byłych wojskowych w Warszawie specjalny Komitet Redakcyjny przystąpił do prac przygotowawczych nad wydaniem Księgi Pamiątkowej Ucznia-Żołnierza.

Według planu Komitetu Redakcyjnego Księga Pamiątkowa ma objąć następujące działy:

a) Rola młodzieży szkolnej w walkach niepodległościowych od chwili rozbiorów, ze szczególnem uwzględnieniem okresu wielkiej wojny.

b) Rola poszczególnych szkół i grup młodzieży w walkach niepodległościowych.

c) Uczniowie-Żołnierze polegli za Ojczyznę.

W Księdze Pamiątkowej chodzi wyłącznie o takich wychowanków szkół, którzy, będąc jeszcze uczniami, brali udział w walkach niepodległościowych.

Wydanie takiego dzieła uważa Ministerstwo za rzecz pożyteczną.

Aby ułatwić Komitetowi Redakcyjnemu opracowanie możliwie kompletnego wydawnictwa, zechcą Dyrekcje i Kierownictwa szkół wszelkich typów przygotować w terminie do 1 września 1934 r. następujące materjały:

1) Krótką historję szkoły w związku z udziałem jej i jej wychowanków w walkach o niepodległość Polski, przyczem szczególny nacisk na-

leży położyć na okres od 1914 r. do 1921 r. Dane dotyczące tych czasów winny obejmować: a) wykaz imienny uczniów poległych na polu walki w latach 1914—1921, b) przybliżoną przynajmniej liczbę uczniów, którzy brali udział w walkach niepodległościowych (1914—1921).

2) W związku z poruszanemi w historji szkoły faktami należałoby w miarę możności podać ich dokładny opis, uwzględniając takie dane, jak: a) czy szkoła znajdowała się na terenie operacyj wojennych, b) czy szkoła była czynna w czasie walk na pobliskich jej terenach, c) czy szkoła była specjalnie szykanowana przez władze zaborcze, względnie przez nieprzyjaciela, d) czy szkoła i jej uczniowie odgrywali w czasie walk niepodległościowych (1914—1921) jakąś wybitniejszą rolę, czy odznaczyli się w jakikolwiek sposób na polu walki zarówno na terenie, jak i poza terenem szkoły, ewentualnie poza obecnemi granicami Państwa. Tutaj należałoby wymienić nazwiska tych uczniów, a w miarę możności opisać takie wypadki, w których się odznaczyli, e) fotografje, ilustrujące czyn orężny młodzieży szkolnej.

3) Każde z wyszczególnionych wyżej zagadnień winno być traktowane oddzielnie. Nadto ze względu na wartość historyczną podawanego przez szkołę materjału wszystkie fakty powinny być odpowiednio udokumentowane i zawierać w miarę możności: a) nazwiska i adresy uczestników walk, lub osób postronnych, mogących poświadczyć przytaczane informacje, b) adresy osób wymienionych w materjale, względnie ich rodzin, c) wykaz miejscowości, o których jest mowa w materjale, z określeniem ich położenia, o ile to są miejscowości mało znane, d) nazwisko i adres osoby odpowiedzialnej za prawdziwość opisanych faktów (opracowującej materjał), e) nazwiska osób i nazwy organizacyj, któreby w razie potrzeby mogły udzielić dodatkowych informacyj o udziale młodzieży szkolnej w walkach niepodległościowych.

Nazwiska osób (względnie instytucje), któreby mogły ściślej współpracować z Komitetem Redakcyjnym, lub w jakikolwiek sposób poprzeć jego działalność, należy podać Komitetowi wraz z ich dokładnemi adresami.

Wszelką korespondencję, związaną z gromadzeniem potrzebnych materjałów, będą Dyrekcje i Kierownictwa szkół kierować bezpośrednio pod adresem: mag. Zygmunt Żmigrodzki, Warszawa, Żórawia 34 m. 23.

Skompletowane w podanym wyżej terminie materjały należy również przesłać bezpośrednio Komitetowi Redakcyjnemu pod wyżej wskazanym adresem.

O powyższem należy zawiadomić wszystkie Dyrekcje i Kierownictwa szkół [1]).

Dyrektor Departamentu: *Dr. M. Mendys.* wr.

Zaginione pieczęcie.

Kierownictwo szkoły powszechnej w Woli Wielkiej, powiatu lubaczowskiego, ogłasza, że zaginęła pieczęć szkolna, okrągła, z napisem w otoku: „Zarząd Państw. Szkoły 1-kl. Powsz. w Woli Wielkiej", oraz orłem państwowym pośrodku.

---

[1]) Zawiadomiono osobnym okólnikiem Nr. 574/33 z dnia 20 listopada 1933 r. (Nr. O. 32109/33).

Organizacja gimnazjów państwowych.

Sprostowanie.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 14, poz. 201).

W Statucie gimnazjum państwowego, dołączonym do rozporządzenia z dnia 31 października 1933 r. o organizacji gimnazjów państwowych, umieszczonym w Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 13, poz. 184, (Dz. Urz. Kur. O. S. Lw. str. 472 i 476).

1) w § 50 opuszczono: w wierszu drugim po słowie „uczniowskich“ — „(§ 49 a)“, w ustępie drugim po słowie „ma“ — „prawo i“, po słowie „wnikania“ — „bezpośrednio lub za pośrednictwem wyznaczonego przez siebie członka Rady Pedagogicznej“, na końcu zaś ustępu — „(§ 49 b)“;

2) w § 79 w ustępie końcowym słowa: „przy stanie jego zdrowia“ należy zastąpić przez: „dostosowane do stanu jego zdrowia“.

Lektura z zakresu przyrodoznawstwa

dla uczniów kl. 1 gimn. nowego typu.

(Opracowana przez ognisko metodyczne biologji na terenie Kuratorjum O. S. Lw.)

Arct-Golczewska. Nad rzeką i stawem
— Życie w lesie i polu
— W domu i w ogrodzie
— W polu i na łące
Bogusławska. Życie mrówek i ich mrowiska
Bohuszewiczówna. W świecie owadów. Biblj. pol. Warszawa, 1925 zł 4.—
Bomels Wald. Pszczółka Maja i jej przygody
Brehm. Z życia naszych szkodników sprzymierzeńców. Księgarnia św. Wojciecha, Poznań zł 1.70
— Z życia ptaków. Księgarnia św. Wojciecha, Poznań, 1927 zł 1.20
Brzeziński. Nasi wrogowie i przyjaciele
— Owady i ich znaczenie w gospodarstwie
Chrząszczewska i Haberkantówna. Staw. Gebethner i Wolff. Warszawa, 1925 zł 1.80
— Łąka. Gebethner i Wolff. Warszawa, 1925 zł 3.—
Ciembroniewicz. Z życia zwierząt. Macierz Polska. Lwów, 1912 zł 1.—
Czajkowski Tadeusz. Hodowla ryb i raków. Red. Głosu Roln. Tarnów, 1907
Czerwiński. Korzenionóżki. T. N. S. W. Lwów, 1920 zł —.60
Dembowski. Historja pewnego pierwotniaka
Demel Kaz. Ryby Bałtyku polskiego. Książnica-Atlas. Lwów, 1924 zł 1.20
— Z życia ryb Bałtyku. T-wo Przyrodn. im. Staszica. Łódź, 1924 zł 2.—
Dobrowolski A. Życie w krainach lodu. Księg. św. Wojciecha. Poznań, 1932 zł 2.20
Domaniewski J. Z życia naszych ptaków (sikory). Książn.-Atlas, Lwów, 1920 zł 2.40
— Ptaki naszych gór. Księgarnia św. Wojciecha, 1930 zł 2.60
— Ptaki naszych lasów, cz. I i II. Księgarnia św. Wojciecha. Poznań, 1930 zł 5.20
Dyakowski B. Z przyrody Bałtyku. Księgarnia św. Wojciecha. Poznań, 1928 zł 1.60
— Węże, ich życie i obyczaje. Arct. Warszawa, 1931
— Z przyrody Bałtyku. Arct. Warszawa, 1928 zł 1.60
— Zwierzęta lądowe i morskie
— Wędrówki zwierząt i roślin. Księgarnia św. Wojciecha. Poznań, 1925 zł 4.—

— Na ptaki wędrowne. Arct. Warszawa, 1925 zł —.75
— Przygody małej kawki. Arct. Warszawa, 1928 zł 2.50
— Jak urządzać gniazda i opiekować się ptakami. Arct. Warszawa, 1922
— O dawnych łowach i dawnej zwierzynie. Arct. Warszawa zł 3.—
— Wskazówki dla hodowli gąsienic motyli i pająków. Arct. Warszawa-wa, 1906 zł 1.80
— Z naszej przyrody. Arct. Warszawa, 1926 zł 24.—
— Hodowla motyli. Arct. Warszawa
— O pszczołach i ich życiu. Księg. Polska. Warszawa, 1921 zł —.50
— Polowanie na owady z nagonką. Arct. Warszawa, 1931
— Nasz las i ich mieszkańcy. Arct. Warszawa, 1931 zł 17.—
Fabre J. H. Nasi sprzymierzeńcy. Książnica-Atlas. Lwów, 1925 zł 4.50
— Szkodniki. Książnica-Atlas. Lwów zł 4.50
— Z życia owadów. Książnica-Atlas. Lwów zł 6.—
Fedorowicz Zyg. Krajowe zwierzęta ssące. Zawadzki J. Wilno, 1928 zł 8.—
Gartkiewicz. Ogród zoologiczny. Dzwonkowski i Radliński. Warszawa, 1931 zł 6.—
Główny Urząd Statyst. Rzpitej. Mały rocznik statystyczny za r. 1933. Własna, 1933 zł 1.20
Gorbunów-Posadów. Ż życia naszych zwierząt domowych. Własna, 1928 zł 2.—
Grotowska H. Mali mieszkańcy dużego domu. Księg. św. Wojciecha. Poznań, 1932 zł 1.50
— Zwierzęta juczne i pociągowe w obcych krajach. Księgarnia św. Wojciecha. Poznań, 1930 zł 1.60
— Wzajemna zależność świata zwierzęcego i roślinnego. Księgarnia św. Wojciecha. Poznań, 1928 zł 1.10
Gustawicz i Wyrobek. Wśród dolin i gór. Arct. Warszawa, 1914 zł 4.80
— Z głębi wód
— Życie zwierząt, 5 tomów. Fr. Budy. Wiedeń (antykw.) zł 40.—
Haberkantówna. Z naszych wycieczek. Arct. Warszawa, 1925 zł 4.—
— Śmietnik. Książnica-Atlas. Lwów, 1928 zł 2.80
Hubert Stan. Z życia zwierząt (ssaki kraj.). Ossolineum. Lwów, 1927 zł 4.20
Joteyko-Rudnicka. Na łonie przyrody. Arct. Warszawa zł 4.50
Karpiński. Puszcza Białowieska i Park Narodowy w Białowieży. Dyr. Lasów Państwowych. Kraków, 1930
Kiernik. Życie w nurtach oceanu
Kipling Rud. Księga puszczy. Druga księga puszczy. (antykw.) zł 6.—
Kluczycki. Mrówki
Koegerowa J. Z życia ryb zł 2.8(
Kółko przyrodnicze (czasopismo) wiosna, lato, jesień, zima (kwartalnik) T-wo Przyrodn. im. Staszica, Łódź. P. K. O. Nr. 64.970 rocznie zł 5.—
Korybut - Daszkiewicz. O hodowli płazów i gadów w pokoju. Kotula, Cieszyn, 1924 zł 1.20
Kujawska A. Owady ogrodnicy. Księg. św. Wojciecha. Poznań, 1928 zł 1.10
Kulwieć. Atlas chrząszczy. Arct. Warszawa, 1926 zł 8.—
Lampert. Atlas państwa zwierzęcego: I ssaki, II ptaki, III gady, płazy, ryby i zwierzęta bezkręgowe. Arct. Warszawa zł 52.—
Lewicka Anna. Z naszego morza i przymorza. Księg. T. S. L. Spł. nakł. Odrodzenie, 1932 (antykw.) zł 4.—
Lorec Zygm. Akwarjum słodkowodne. Książnica-Atlas. Lwów, 1924 zł 2.40
Łaganowski. Obszary podbiegunowe. Lasy strefy gorącej i umiarkowanej. Arct. Warszawa, 1924 zł 1.20

Łagunowski. Ziemia w opisach i w obrazach. Arct. Warszawa
Łomnicki. Z życia mrówek
Maeterlink Mauer. Życie mrówek. R. Wegner, Poznań zł 6.—
M. A. G. według *Loupin*. Zwierzęta gimnastykujące się. Arct. Warszawa, 1925 zł —.50
Majewski. Doktor Muchołapski. Gebethner. Kraków, 1890 zł 2.50
Parasiewicz. Sztuka budowania u zwierząt. Tow. Pedag. Lwów, 1900 zł 2.—
Przysposobienie rolnicze. (Czasop. dwutygodn.). Z zasiłku Ministerstwa Rolnictwa Centr. Komitet do spraw młodzieży wiejskiej. P. K. O. Nr. 25.265 kwartalnie zł 1.50
Radziejowski. Mleczarstwo i hodowla w małem gospodarstwie. T-wo Bluszcz. Warszawa zł 1.50
Roguska W. Przyroda w domu i szkole. (Akwarjum i terrarjum). Arct. Warszawa, 1925 zł 3.60
Rosinkiewicz. Szara brać
Rybczyńska. Tajemnice mrowisk. Książn. Nauk. Przemyśl, 1927 zł —.85
— Naśladownictwo w przyrodzie. Książn. Nauk. Przemyśl, 1927 zł —.85
— Tkacze i prządki w przyrodzie. Książn. Nauk. Przemyśl, 1927 zł —.85
— Czar pasieki. Książn. Nauk. Przemyśl, 1927 zł —.80
Schleyer A. Świat zwierząt (atlas). Arct, Warszawa zł 12.50
— Ptaki (atlas). Arct. Warszawa (wyczerp.)
— Ryby, płazy, gady (atlas). Arct. Warszawa zł 12.50
Siedlecki Michał. Głębiny
— O rafach koralowych
— Skarby wód. Gebethner. Warszawa, 1928 zł 12.—
— Państwa zwierzęce. Gebethner. Kraków, 1916 zł —.35
Simm Kaz. Na ścieżkach żywej przyrody. Księg. Kresy. Cieszyn, 1924 zł 2.50
— Muzeum przyrodnicze. Kotula. Cieszyn, 1923 zł 4.—
Sokołowski. O ptaszkach, gniazdach i pisklętach. Państw. Wydawn. Książek. Lwów, 1933 zł —.50
— W jaki sposób młodzież może ochronić ptaki. Państw. Rada Ochr. Przyr. Kraków, 1927 zł —.20
— Skrzynki dla ptaków. Państw. Rada Ochr. Przyr. Kraków, 1928
— Skrzynki i karmiki dla ptaków. Państw. Rada Ochr. Przyrody. Kraków, 1931 zł —.10
— Chrońmy przyrodę ojczystą i jej zabytki. Państw. Rada Ochr. Przyrody. Kraków, 1925 zł 1.—
Sosnowski. Życie w akwarium. Książnica-Atlas. Lwów, 1927 zł 5.60
Stefanowska. Życie w oceanie.
Stieber. Motyle jako szkodniki leśne. Lwów, ul. Na Skałce, 1930 zł 3.20
Sumiński i *Tenenbaum*. Przewodnik zoologiczny po okolicy Warszawy. Arct. Warszawa, 1921 zł —.80
Szafer Wł. Skarby przyrody i ich obrona. Państw. Rada Ochr. Przyr. Warszawa, 1932 zł 13.—
Szczerbowski Kaz. Przewodnik po ogrodzie zoologicznym w Poznaniu. Własna, 1929
Szuchowa Stef. Tajemnice motyli. T-wo Wyd. Rój. Warszawa zł 4.20
— Atlas: gąsienice motyli. Arct. Warszawa zł 3.—
— Atlas: motyle. Arct. Warszawa zł 3.—
— Atlas: owady. Arct. Warszawa zł 3.—
Tarasiewicz. Skarby morza

Thompson. Dzielny rogacz. Arct. Warszawa, 1926 zł 5.50
— Czerwonohryzek. Arct. Warszawa
— Czynk, wierny piesek. Arct. Warszawa
— Joch, dzieje małego niedźwiedzia. Arct. Warszawa
— Kotka śmieciarka. Arct. Warszawa
— Matka cyranka. Arct. Warszawa
— Matka liszka. Arct. Warszawa
— Strzępouch. Arct. Warszawa
— Srebrno-plamik. Arct. Warszawa
— Śpiewak uliczny. Arct. Warszawa
Umiński Wł. Gady i płazy. Księgarnia Polska. Warszawa, 1890
— Budowniczowie bez rąk. Arct. Warszawa, 1931
— Mali opiekunowie ogrodu. Arct. Warszawa, 1931
— Nasi rabusie leśni. Arct. Warszawa, 1931
— Ocean i jego tajemnice
— Stworzenia brzydkie a pożyteczne. Arct. Warszawa, 1912
— Pałace wiszące
Urbanowiczówna. Ameba i wymoczek. Gebethner. Kraków, 1930 zł —.80
Vamba Bertelli. Cesarz mrówek. Książnica-Atlas. Lwów zł 5.60
Victorini. Hodowla drobiu zł 3.50
Witaczek i Witaczkówna. O hodowli jedwabników. Stacja doświadcz. w Milanówku pod Warszawą, 1929 zł 2.20
Wyrobek Emil. W krainie wiedzy, tom. I. Pol. Konces. Wyd. Lwów, 1932 zł 15.—
— Ważniejsze owady krajowe i zagraniczne. Księgarnia L. Fischera. Łódź zł 1.50

Książki dla nauczycieli uczących w klasie I gimn.

Bąkowski. Mięczaki. Muzeum Dzieduszyckich. Lwów, 1892 zł 5.—
Bowkiewicz. Rak. Gebethner. Warszawa, 1928 zł 1.80
— Życie wód słodkich. Gebethner. Warszawa, 1922 zł 5.—
Brehm. Świat zwierząt. 4 tomy. Polsk. T-wo Przyj. Książ. Stanisławów. Cena zeszytu w prenumeracie zł 4.95
Demel. Biologja morza. Gebethner. Warszawa, 1927 zł 4.—
Gartkiewicz. Szczeżuja. Gebethner. Warszawa, 1928 zł 2.50
Gemborek. Ośliczka. Min. W. R. i O. P. Książn. Lwów zł 2.—
Hassenpflug. Obcowanie z przyrodą. Książnica-Atlas. Warszawa zł 9.—
Kinel, Krasucki i Noskiewicz. Owady krajowe. Ossolineum. Lwów, 1927
Kossowski. Karp w naszych wodach
Maeterlinck. Życie pszczół
Makowski. Zwalczanie szkodników i chorób drzew i warzyw. Stow. Pracown. Księgarsk. Warszawa zł 2.40
Malsburg. Szkice zootechniczne. Książnica-Atlas. Lwów, 1924 zł 2.10
Niesiołowski. Praktyczne wskazówki dla zbieraczy motyli. Kotula. Cieszyn, 1926 zł 1.20
Piątkowski. Wskazówki do zbierania i urządzania zbiorów motyli
Prüffer. Szkodniki drzew owocowych. Trzaska, Evert. Warszawa, 1923 zł 2.60
Prüffer i Tenenbaum. Szkodniki leśne. Trzaska, Evert. Warszawa, 1923 zł 3.80
Prüffer i Zaćwilikowski. Szkodniki zbóż. Trzaska, Evert. Warszawa, 1923 zł 2.60
Przybylowicz. Ogród - pracownia. Arct. Warszawa, 1925 zł 3.60
Schoenichen W. Der biologische Lehrausflug zł 13.50

Simm. Entomologja, cz. I i II. Kresy. Cieszyn, 1924 i 1925 zł 26.—
Skrzyńska Kaz. Świat widziany przez mikroskop. Gebethner. Kraków zł —.20
Sokołowski. Ochrona ptaków. Państw. Rada Ochr. Przyr. Kraków, 1928 zł 2.—
Strawiński. Chemja na usługach ochrony roślin. L. O. P. P. Warszawa, 1928 zł 6.—
T-wo Przyr. Łódź. Czasopismo przyrodnicze. Muzeum Przyr. Łódź. P. K. O. Nr. 64.970 rocznie zł 14.—
Zaćwilikowski. Szkodniki warzyw. Trzaska, Evert. Warszawa, 1923 zł 2.60
— Przewodnik do wypychania ptaków. Stow. Pracowników Księg. Warszawa, 1933 zł 2.—

Nr. II. 35126/33. Zechcą Dyrekcje kierować się powyższym wykazem przy zaopatrywaniu bibljotek uczniowskich i nauczycielskich.

Państwowa Bibljoteka Pedagogiczna.

Spis książek nowonabytych.

Adamski M. Metodyczny przewodnik do nauki arytmetyki. Łódź, 1934 6675
Autin A. L'ecole Unique. Paris, 1933 6791
Barschack L. Die Schulerin der Berufschule 6774
Bechler Otto. Heimatkundliche Ausflüge. J. 1921 3954
Bode P. Dr. Reifende Landjugend. Leipzig, 1929 6800
Borowiecki S. Sen a całokształt życia psychicznego. Warszawa, 1933 . 6824
Brunstädt F. Logik. Berlin, 1933 6813
Burckhardt J. Griechische Kulturgeschichte. L. 1929 6749
Bühler Ch. Dziecięctwo, młodość. W. 1933 6759
Bykowski J. Lud. Dr. Lwów i okolica. W. 1926 2748
— Wycieczki szkolne. Zamość 6826
— Monografja gminy szkolnej. Poznań, 1933 6751
Chodak E. Psychologja a nauka o wychowaniu. W. 1933 6647
— Wskazówki metodyczne do elementarza. W. 1933 6823
Chwalewik E. Święto Książki Polskiej. Warszawa, 1928 6838
Dehn S. Proletarische Jugend. Berlin, 1932 6794
Dudkówna E., Studecka J. Jak realizować nowy program matematyki. Warszawa, 1933 6821
Ficker P. Didaktik der neuen Schule. Leipzig, 1932 6797
Fuchs H. Dr. Psychologie der Jugendlichen des Landes. Wittenberg, 1928 . 6795
Haberkantówna W. Dr. Z naszych wycieczek 6828
Hauck E. Zur differentielllen Psychologie des Industrie und Landkindes. Langensalz, 1928 6772
Janczykowski K. Wycieczki szkolne a nowy ustrój szkolnictwa. Dziennik Urzęd. Kur. Okr. Lubelskiego, maj 1933
Janowski A. Wycieczki krajoznawcze. Warszawa 6830
Jędrzejewiczowa Marja. Nowa szkoła polska a życie. Warszawa, 1933 . 6792
Jedrzejewski Kl. Podstawy wychowania państwowego. W. 1933 . . . 6763
Kautz H. In Schatten der Schlotte. Leipzig, 1929 6771
Kirchner V. Dr. Heimatkundliche Schulspaziergänge. 4695
Klamroth E. Dr. Mutter und Tochter. Ein Beitrag zur Psychologie des reifenden Mädchens. Langenzalz, 1934 6819
Krawczyk M. Ćwiczenia cielesne w szkole powszechnej. Realizacja nowego programu. W. 1933 6764

Kuchta J. Dr. Psychologiczne podstawy nowych programów. W. 1933 . 6817
— Psychologja dziecka wiejskiego a praca szkolna, — z uwzględnieniem zajęć cichych. W. 1933 6818
— Książka zakazana. W. 1933 6837
Kunert S. Dr. Straffälligkeit. Leipzig, 1933 6773
Kwieciński K. Dr. Krajoznawstwo małopolskie. Lwów, 1921 . . . 6831
Lorentz Z. Regjonalizm w szkole. Łódź, 1932 6261
Metodyka wycieczek krajoznawczych. W. 1919 6832
Niemcówna St. Dr. Kraków. Warszawa, 1932 6395
Niemcówna St. Dr., Polaczkówna M. Dr. Wycieczki geograficzne w szkole średniej. W. 1926 2546
Orsza H. Zadania bibljoteki szkolnej. W. 1927 6835
Ostrowski J. Wycieczki. („Żywa szkoła", str. 156) 3434
Radlińska H. Książka wśród ludzi. Warszawa, 1933 6834
Scheufgen J. Das Seelenleben des Landkindes. Paderborn, 1927 . . . 6776
Seweryn Stan. Elementy środowiskowe w naszych programach. Warsz., 1933 6815
— Rejonowe konferencje wychowawcze nauczycielstwa szkół średnich. Lublin, 1933 6816
Sołdzowski J. O wycieczkach szkolnych, jako istotnej części nauczania j. polskiego. Częstochowa, 1926 6831
Spasowski W. Wyzwolenie człowieka. W. 1933 6680
Stern E. Seeelische Störungen und Schwererziehbarkeit bei Kindern und Jugendlichen. Breslau, 1932 6711
Surzycki S. Kartka z dziejów rosyjskiego wychowania państwowego w Polsce. Warszawa, 1933 6825
Szkolne bibljoteki dla młodzieży. Instrukcja i katalog 6836
Szkolne schroniska wycieczkowe. VII. M. W. R. i O. P. 6829
Grotowska H. O poznawaniu kraju 6827
Śliwiński F. Szkolnictwo prywatne w Polsce współczesnej. Łódź, 1933 . 6822
Wachmer F. Dr. Theorie und Praxis der Schülerwanderungen. L. 1926 . 4158
Weigl F., Battista L. Die Volkschule — ihre Bildungs und Erziehungsarbeit. München, 1933 6799
Więcek St., Ciepielewski J. Czytanie w szkole powszechnej. W. 1933 . 6820
Wskazówki do badań krajoznawczych. Wilno, 1911 6832

Zestawienie ilości członków i sum zebranych w kołach szkolnych L. O. P. P w roku szkolnym 1932/33.

I. Województwo lwowskie.

Nazwa obwodu wraz z powiatami	Ogólna ilość młodzieży uczęszczającej do szkół w powiecie	w obwodzie	Ogólna ilość członków kół szkolnych L. O. P. P. w powiecie	w obwod.	Ogólna ilość składek zebranych od członków kół szkolnych L. O. P. P. w powiecie (Złotych)	w obwodzie (Złotych)
Szkoły powszechne:						
1. Gródek Jagiell.	11.675		2.040		707,33	
Jaworów	11.798		742		180,87	
Mościska	12.900	36.373	2.706	5.488	786.87	1.674,07
2. Jarosław	21.430		3.030		841,42	
Łańcut	14.021		1.143		407,41	
Przeworsk	10.221	45.672	2.287	6.460	503.94	1,752,77
3. Krosno	15,767		1.320		739,53	
Brzozów	12.142	27.909	837	2.157	265,41	1.004,94

Nazwa obwodu wraz z powiatami	Ogólna ilość młodzieży uczęszczającej do szkół		Ogólna ilość członków kół szkolnych L. O. P. P.		Ogólna ilość składek zebranych od członków kół szkolnych L. O. P. P.	
	w powiecie	w obwodzie	w powiecie	w obwod.	w powiecie	w obwodzie
					Złotych	
4. Lwów-miasto	31.475	31.475	10.461	10.461	8.082,49	8.082,49
5. Lwów-powiat	19.473		2.630		900,52	
Bóbrka	14.887		3.399		1.609,60	
Żółkiew	13.052	47.412	2.946	8.975	1.063,69	3.573,81
6. Nisko	9.265		2.099		871,01	
Tarnobrzeg	11.437	20.702	885	2.984	487,70	1.358,71
7. Przemyśl	22.776		4.883		2.191,53	
Dobromil	11.492	34.268	2.209	7.092	926,40	3.117,93
8. Rzeszów	27.658		10.409		1.488,97	
Kolbuszowa	10.265	37.923	894	11.303	14,50	1.503,47
9. Rawa Ruska	17.151		1.453		629,27	
Lubaczów	13.840		2.979		1.051,23	
Sokal	14.693	45.684	3.652	7.084	1.655,03	3.335,53
10. Sambor	21.148		2.710		1.000,42	
Drohobycz	26.733		1.918		1.092,37	
Rudki	12.538	60.419	2.482	7.110	408.30	2.501,09
11. Sanok	17.612		2.262		750,76	
Lesko	11.611	29.223	883	3.145	675,21	1.425,97
12. Turka	13.848	13.848	1.344	1.344	195,86	195,86
Razem		430.908		73.603		29.526,64
Gimnazja państwowe		13.482		8.114		6.569,65
Gimnazja prywatne		7.418		3.710		2.220,12
Seminarja państwowe		2.317		1.563		1.330,55
Seminarja prywatne		2.275		1.484		1.180,33
Szkoły zawodowe państw.		2.218		884		745,90
Szkoły zawodowe prywat.		1.363		810		530,90
Ogółem w woj. lwowskiem:		449.771		90.168		43.104,09

II. Województwo stanisławowskie.

Szkoły powszechne:						
1. Dolina	15.908		3.951		388,73	
Kałusz	14.921	30.829	1.192	5.143	197,94	586,67
2. Kołomyja	21.723		6.352		761,99	
Horodenka	12.448		7.483		290,05	
Kosów	8.665		1.018		273,93	
Śniatyn	9.256	52.092	1.125	15.978	122,34	1.448,31
3, Nadwórna	16.529	16.529	5.586	5.586	346,25	346,25
4. Stanisławów	25.696		13.494		1.580,21	
Rohatyn	18.713		3.330		462,51	
Tłumacz	16.607	61.016	4.110	20.934	386,11	2.428.83
5. Stryj	19.574		4.498		1.521,43	
Żydaczów	12.757	32.331	2.638	7.136	347,09	1.868,52
Razem		192.797		54.777		6.678,58

Nazwa obwodu wraz z powiatami	Ogólna ilość młodzieży uczęszczającej do szkół		Ogólna ilość członków kół szkolnych L. O. P. P.		Ogólna ilość składek zebranych od członków kół szkolnych L. O. P. P Złotych	
	w powiecie	w obwodzie	w powiecie	w obwod.	w powiecie	w obwodzie
Gimnazja państwowe		3.305		2.319		1.801,14
Gimnazja prywatne		2.611		1.333		760,50
Seminarja państwowe		637		263		118,15
Seminarja prywatne		576		299		235,85
Szkoły zawodowe państw.		381		272		103.68
Szkoły zawodowe prywat.		128		83		67.75
Ogółem w woj. stanisław.:		200.435		59.346		9.765,65

III. Województwo tarnopolskie.

Szkoły powszechne:						
1. Brzeżany	13.769		5.522		1.082,38	
Podhajce	11.400		1.615		570,37	
Przemyślany	13.183	38.352	3.038	10.775	978,53	2.637,28
2. Czortków	10.514		2.263		295,06	
Borszczów	12.877		1.622		582,40	
Buczacz	17.479		3.000		774,30	
Zaleszczyki	9.825	50.695	2.046	7.931	535.00	2.201,76
3. Kamionka Str.	10.568		2.923		887,14	
Radziechów	8.885	19.453	941	3.264	104,41	991,55
4. Tarnopol	17.882		2.154		714,47	
Skałat	12.123		1.857		180,47	
Zbaraż	7.702	37.707	1.661	5.671	583,03	1.477,97
5. Trembowla	9.556		588		178,66	
Kopyczyńce	12.227	21.783	1.381	1.969	348,99	527,65
6. Złoczów	15.270		2.707		1.540,08	
Brody	11.160		1.394		534,07	
Zborów	10.735	37.165	4.103	8.204	519,13	2.593,28
Razem		205.155		37.814		9.125,99
Gimnazja państwowe		3.987		3.774		3.030,51
Gimnazja prywatne		997		368		260,19
Seminarja państwowe		487		483		348,80
Seminarja prywatne		380		294		244,30
Szkoły zawodowe prywat.		146		78		79,90
Ogółem w woj. tarnopolskiem		211.152		42.811		13.089,69

Zestawienie ogólne.

Województwo lwowskie	449.771	90.168	43.104,09
„ stanisławowskie	200.435	59.346	9.765,65
„ tarnopolskie	211.152	42.811	13.089,69
Ogółem w Okr. Sz. Lw.:	861.358	192.325	65.959,43

Książki, Czasopisma.

Biuletyn Gazowy.

Nr. O. 31762/33. Wydawany przez Zarząd Główny L. O. P. P. w Warszawie miesięcznik p. t. „Biuletyn Gazowy“ przynosi stale najnowsze wiadomości z zakresu organizacji i techniki O. P. L. G. (Obrony Przeciwlotniczo-Gazowej) zagranicą, oraz omówienia wszelkich nowych wydawnictw polskich i obcych w tym zakresie i jako taki jest wydawnictwem bardzo pożytecznem i zasługującem na rozpowszechnienie wśród najszerszych warstw społeczeństwa, a zwłaszcza wśród personelu nauczycielskiego szkół wszelkich typów, oraz młodzieży szkół średnich, w szczególności zaś młodzieży szkół technicznych i zawodowych, tem więcej, że cena jego wynosi 4 zł rocznie.

Rozpowszechnianie „Biuletynu Gazowego“ wśród młodzieży szkolnej i nauczycielstwa przyczyni się niewątpliwie do przygotowania obrony przeciwlotniczo-gazowej w szkołach i będzie zarazem ważnym środkiem propagandowym w szerokich warstwach społeczeństwa.

P. P. Nauczycieli i młodzież szkolną zachęca się do prenumerowania tego tak pożytecznego czasopisma.

Książka Wodza Zuchów.

Nr. O. 32864/33. Staraniem Związku Harcerstwa Polskiego wyszła z druku „Książka Wodza Zuchów“, która zawiera na 364 str. wyczerpujące wskazówki i bardzo obfity materjał praktyczny, niezbędny do prowadzenia gromady zuchowej.

Zechcą P. P. Inspektorzy polecić Nauczycielstwu ten podręcznik i spowodować zakupienie go do bibljotek nauczycielskich szkolnych rejonowych i t. d.

Wszystkie szkoły, w których istnieją gromady zuchowe męskie, winny posiadać ten podręcznik.

Książkę tę w cenie 6 zł nabyć można w administracji „Na tropie“, Katowice, ul. Szafranka, Domek Harcerski, Konto P. K. O. 305.330.

Wydawnictwa P. O. W.

Nr. O. 36482/33. Wskutek zarzadzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 30 listopada 1933 r. Nr. I. Pol. 4063/33 Kuratorjum zwraca uwagę na wydawnictwa Związku P. O. W.-iaków, składające się z broszurki Adama Borkiewicza p. t. „Rycerze Podziemni“, tablicy z portretami Prezydenta Rzeczypospolitej i Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz 10-ciu fotografij ilustrujących życie i działalność P. O. W. Wydawnictwa te uważa Ministerstwo za pożyteczne i przydatne z punktu widzenia momentów obywatelsko-wychowawczych. Z tego względu oraz z uwagi na to, że dochód z rozsprzedaży tych wydawnictw został przeznaczony na budowę pomnika poległych Peowiaków Kuratorjum zachęca do nabywania tych wydawnictw dla szkół wszelkiego typu, względnie inspektoratów szkolnych.

Polska na morzu.

Komunikat Min. W. R. i O. P. z dnia 17 listopada 1933 r. Nr. II. S. 10393/33.

Nr. O. 35261/33. Pragnąc pogłębić w społeczeństwie zainteresowanie dla wartości i znaczenia morza, Wojskowy Instytut Naukowo-Wydawniczy łącznie z Ligą Morską i Kolonjalną przystąpił do wydania dzieła p. t. „Polska na morzu“, które ma być źródłem wszechstronnych informacyj o sprawie morskiej, jako też zobrazowaniem polskiego dorobku morskiego w szeregu artykułów, ilustrowanych wieloma zdjęciami i barwnemi planszami.

Doceniając ważność uświadomienia młodzieży szkolnej o wartości posiadania własnego morza, uważam za pożądane, aby wzmiankowane wydawnictwo znalazło się w bibljotekach nauczycielskich lub uczniowskich tych zakładów i szkół, dla których nabycie wydawnictwa jest możliwe.

Podsekretarz Stanu: *Kazimierz Pieracki.* wr.

Szkoły Rzeczypospolitej Polskiej w roku szkolnym 1930/31.

Nr. O. 35256/33. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych we Lwowie wydało na zlecenie Ministerstwa W. R. i O. P. własnym nakładem książkę p. t. „Szkoły Rzeczypospolitej Polskiej w roku szkolnym 1930/31“, opracowaną pod redakcją WP. Marjana Falskiego.

Kuratorjum O. S. Lw. zwraca uwagę P. P. Dyrektorom (Kierownikom) szkół wszelkich typów, oraz Inspektorom Szkolnym na tę książkę, jako na wydawnictwo aktualne w dobie organizacji szkolnictwa w Polsce i zachęca do nabycia go wprost w Państwowem Wydawnictwie Książek Szkolnych (Lwów, ul. Kurkowa l. 21, telefon Nr. 28-47), które, pragnąc uprzystępnić dyrekcjom i inspektoratom szkolnym nabycie go, udzieli rabatu 30% od ceny tytułowej wynoszącej 55 zł.

Siedm pieśni ludowych Ziemi Lubelskiej.

Nr. O. 35723/33. Dla szkół powszechnych (do wykonania sopran-unisono), chórów szkół średnich, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych, organizacyj młodzieży, chórów amatorskich, wyszedł z druku zeszyt pieśni ludowych Lubelszczyzny p. t.: „Siedm pieśni ludowych Ziemi Lubelskiej“ na chór mieszany w układzie Józefa Chmary. Nakładem Dziennika Urzędowego Kurat. O. S. Lubelskiego. Cena 1 zł.

Zamówienia zbiorowe i indywidualne należy nadsyłać do Administracji Dziennika Urzędowego Kuratorjum O. S. w Lublinie. Wpłacać na konto czekowe P. K. O. 30617 z dopiskiem „Pieśni ludowe“ lub przekazem pocztowym z uwagą o przeznaczeniu przesyłki.

Szkoła Junaka.

Nr. O. 37863/33. Kuratorjum podaje do wiadomości, że Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego wydał dzieło, obejmujące całokształt wiadomości dotyczących wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego pod tytułem „Szkoła Junaka“.

Całość wydawnictwa obejmie sześć części (strzelectwo, walka, wychowanie fizyczne (dwie części) nauka służby i śpiewnik).

Cena kompletnego wydania 15 zł, w oprawie 20 złotych.

Zechcą Dyrekcje zalecić wymienione wydawnictwo nauczycielom oraz starszej młodzieży szkolnej i zachęcić do ewentualnego nabycia.

Administracja wydawnictwa udziela młodzieży szkolnej ulg w spłatach, które rozkłada się na pięć rat.

Wydawnictwo nadaje się również do bibljotek szkolnych.

Zamówienia kierować należy pod adresem: Warszawa, ul. Wilcza Nr. 32—14 (telef. 786-60), względnie na ręce delegata administracji, który zgłosi się w Dyrekcji szkoły.

Książki do bibljotek.

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 14, poz. 196, III).

B a r s z c z e w s k i St. Tajemnica jeziora Bangweolo. Powieść podróżnicza. Bibljoteka Iskier. Lwów—Warszawa. Książnica-Atlas — dla dzieci lat 11—15.

B e a u m a r c h a i s. Cyrulik sewilski. Przełożył i wstępem opatrzył T. Żeleński (Boy). Nakł. Bibljoteki Boy'a — dla młodzieży od lat 15.

B o g u s ł a w s k i Antoni. Mała Tereska. Warszawa. Gebethner i Wolff — do bibljotek dla przedszkoli.

B r z e z i ń s k i M. Krótka nauka o ciałach przyrody martwej, ich własnościach, przemianach i znaczeniu. Wydanie II. Przejrzane i uzupełnione przez W. Lampego. Wydawnictwo „Księgarni Polskiej" Tow. Polskiej Macierzy Szkolnej — dla uczniów szkół powszechnych, zwłaszcza wiejskich.

B u r z y ń s k i Wł. Z Karpat. (Wspomnienia myśliwskie). Warszawa. Główna Księgarnia Wojskowa, 1933 — dla młodzieży od lat 15.

C e r v a n t e s. Don Kiszot z Manszy. Przekład W. Zakrzewskiego. Złoczów. Księgarnia W. Zukerkandla — dla młodzieży od lat 15.

C i e c h a n o w i e c k a L. W sercu Sahary. Algier—Mzab—Fidikelt—Hoggar. Warszawa. Wyd. Księg. Szylinga, 1933 — dla młodzieży od lat 15.

D a n i ł o w s k i Gustaw. Z minionych dni. Powieść. Wydanie trzecie. Warszawa—Kraków. Nakład Księgarni J. Czerneckiego — dla młodzieży od lat 15.

D y n o w s k a M. W świętojańską noc. Baśń udramatyzowana w pięciu odsłonach. Warszawa. M. Arct, 1924 — dla dzieci lat 9—11.

F o e r s t e r F. W. Chrystus, a życie ludzkie. Przeł. J. Mirski. Warszawa—Kraków. Gebethner i Wolff, 1926 — dla młodzieży od lat 15.

F o e r s t e r Fr. W. Religja a kształcenie charakteru. Dociekania psychologiczne i pedagogiczne wskazania. Wydawnictwo Księgarni św. Wojciecha. Poznań — do bibljotek szkolnych dla nauczycieli.

G ą s i o r o w s k i H. Przewodnik po Beskidach wschodnich. Tom drugi. Pasmo Czarnohorskie. Wydany staraniem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Krakowie. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa — do bibljotek szkolnych.

G ą s i o r o w s k i W. Dobosz Woltyżerów. Powieść historyczna z epoki napoleońskiej. Wydanie drugie. Warszawa. Dom Książki Polskiej, 1933 — dla dzieci lat 11—15.

G e n t i l e G. Reforma wychowania. Przełożyła M. Stecka. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa, 1932 — do bibljotek szkolnych nauczycielskich.

Grotowska H. Jeniec z północy. Warszawa. M. Arct, 1933 — dla dzieci lat 9—11.

Halska I. Baloniki gazowe i inne bajeczki. — Bibljoteka Książek Różowych, Warszawa — dla dzieci lat 7—9.

Hełm-Pirgowa J. O honor sztubaka. Zajmujące czytanki. Warszawa. M. Arct, 1932 — dla dzieci lat 9—11.

Jastrzębska J. Powietrzny szlak. Zajmujące czytanki. Warszawa. M. Arct, 1932 — dla młodszej grupy dzieci lat 9—11.

Jaworska Julja. Rok 1863. Bibljoteka Szkoły Powszechnej. Lwów. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych, 1933 — dla dzieci lat 9—11.

Jeż T. T. Drugie Boże przykazanie. Z powstania w r. 1831 na Litwie. Warszawa, M. Arct, 1930 — dla młodzieży od lat 15.

Kosiński K. Witkiewicz i Tatry. Warszawa, 1927. Odbitka z „Jednoty"— dla młodzieży od lat 15.

Kraszewski J. I. Grzechy hetmańskie. Powieść z końca XVIII wieku. Kraków. Wydawnictwo Bibljoteki Towarzystwa Szkoły Ludowej — dla młodzieży od lat 15.

Kraszewski J. I. Sceny sejmowe. Grodno 1793. Cz. I i II. Warszawa M. Arct, 1932 — dla młodzieży od lat 15.

Kuglin J. Jak powstaje książka. Bibljoteka Szkoły Powszechnej. Lwów. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych, 1933 — dla młodszej grupy dzieci lat 11—15.

Kwiecińska A. Kolega z sutereny. Zajmujące czytanki. Warszawa, M. Arct, 1932 — dla dzieci lat 9—11.

Lawrence Hall-Quest Alfr. Uczenie się pod kierunkiem w szkole średniej. Rzecz o nauce uczenia się w szkole średniej. Przełożyła I. M. Szymaniukówna. Przedmowę do wydania polskiego napisał B. Nawroczyński. Wydawnictwo Książnicy-Atlasu. Lwów—Warszawa, 1932 — dla nauczycieli oraz dla uczniów w zakładach kształcenia nauczycieli.

Lechoń J. Karmazynowy poemat. Wyd. trzecie. Warszawa. Wyd. J. Mortkowicza, 1930 — dla młodzieży od lat 15.

Lewicka A. Z naszego morza i przymorza. Opowiadania dla młodzieży z licznemi ilustracjami. Lwów—Kraków. Księgarnia Tow. Szkoły Ludowej S-ka — Nakładem „Odrodzenia", 1932 — dla dzieci lat 11—15.

Makuszyński Kornel. Panna z mokrą głową. Powieść dla młodzieży. Warszawa. Gebethner i Wolff, 1933 — dla dzieci lat 11—15.

Mościcki H. Twórca pieśni „Jeszcze Polska nie zginęła!" (Józef Wybicki). Bibljoteczka Un. Lud. i Młodzieży Szkolnej. Warszawa. Gebethner i Wolff, 1918 — dla dzieci lat 11—15.

Nowakowski Z. Cuda teatru. Bibljoteka Szkoły Powszechnej. Lwów. Państwowe Wydawn. Książek Szkolnych. 1933 — dla dzieci lat 9—11.

Ossendowski F. A. Miljoner „Y". Powieść o dzielnym murzynku-sierotce. Bibljoteka Iskierek. Lwów—Warszawa. Książnica-Atlas — dla młodszej grupy dzieci lat 11—15.

Ossendowski F. A. Przygody Jurka w Afryce. Warszawa. Bibljoteka Książek Błękitnych — dla dzieci lat 9—11.

Ostrowski J. Sobieradek. Powieść. Warszawa, Księgarnia K. Wojnara i S-ki — do bibljotek nauczycielskich oraz do bibljotek szkolnych w zakładach kształcenia nauczycieli.

Pestalozzi w Polsce na początku XIX stulecia. Sprawozdania, rozbiory i sądy współczesne — zebrał i wstępem opatrzył Z. Kukulski. Lublin. Skład główny

Gebethner i Wolff, 1930 — do bibljotek szkolnych w zakładach kształcenia nauczycieli.

Polskie Pacholę. Dwutygodnik ilustrowany dla dzieci i młodzieży. Wydawca Związek Nauczycielstwa Polskiego we Francji, Lens (P. d. C.) 5 rue Gustave Tpriet — dla młodszej grupy dzieci lat 11—15.

Pomarański Stefan. Józef Piłsudski. Życie i czyny. Wydanie siódme. Zamość. Wyd. Zygmunta Pomarańskiego, 1931 — dla młodzieży od lat 15.

Porazińska J. Wesoła gromada. Rysunki i okładkę wykonał M. Bylina. Warszawa, M. Arct, 1933 — dla dzieci lat 9—11.

Potemkowska W. Koniczyna czyli trzy pokolenia młodych dziewcząt. Warszawa, Księgarnia J. Lisowskiej — dla starszej grupy dzieci lat 11—15.

Puszkin Al. Eugenjusz Oniegin. Przełożył L. Belmont. Opracował W. Lednicki. Bibljoteka Narodowa, Kraków. Krakowska S-ka Wydawnicza, 1925 — dla młodzieży od lat 15.

Sienkiewicz H. W pustyni i puszczy. Lwów. Wydawn. Zakładu Nar. im. Ossolińskich — dla dzieci lat 11—15.

Sienkiewicz H. Krzyżacy. Powieść w czterech tomach. Lwów. Wydawnictwo Zakładu Nar. im. Ossolińskich — dla młodzieży od lat 15.

Smejkal I. V. Sfora bieguna południowego. Powieść z Antarktydy. Spolszczyła M. Bunikiewiczowa. Bibljoteka Iskier. Lwów—Warszawa. Książnica-Atlas — dla starszej grupy dzieci lat 11—15.

Szelburg-Zarembina Ewa. Moje wierszyki. Ilustrowała W. Zawidzka. Warszawa. Gebethner i Wolff, 1933 — dla dzieci do lat 9.

Udziela S. Krakowiacy. Bibljoteczka geograficzna „Orbis" Polska, ziemia i człowiek. Wydawnictwo Księgarni geograficznej „Orbis", Kraków, 1924 — do bibljotek szkolnych.

Urbanowska Zofja. Gucio zaczarowany. Powieść dla młodszych dzieci. Wydanie piąte. Warszawa. Gebethner i Wolff, 1932 — dla dzieci lat 9—11.

Wereszczyński A. i Kucharski W. Wiadomości o Polsce współczesnej, ze szczególnem uwzględnieniem stosunków politycznych, gospodarczych i społecznych. Wydanie 3. Wydawnictwo Zakładu Nar. im. Ossolińskich. Lwów 1931 — dla starszej młodzieży, do bibljotek nauczycielskich oraz jako książkę pomocniczą dla nauczycieli.

Wiadomości Służby geograficznej. Kwartalnik Wojskowego Instytutu geograficznego w Warszawie i Sekcji geograficznej Towarzystwa wiedzy wojskowej — do bibljotek nauczycielskich.

Wittlin J. Hymny. Wyd. trzecie. Warszawa. Wyd. J. Mortkowicza, 1929 — dla młodzieży od lat 15.

Zahorska A. Do kraju olbrzymów, Czterech konkurentów, Teatrzyk. Warszawa. M. Arct, 1927 — dla dzieci lat 9—11.

Zakrzewska H. Pojednanie. Opowieść o niedźwiedziu tatrzańskim. Z ilustracjami Leli Pawlikowskiej. Warszawa. Dom Książki Polskiej, 1933 — dla dzieci lat 11—15.

Zaleska M. J. Wyprawa po skarby ukryte wśród puszczy. Przygody podróżników w Australji. Wolny przekład z francuskiego. Wydanie drugie. Warszawa. Gebethner i Wolff, 1933 — dla dzieci lat 11—15.

Zawiszanka Z. Świt wielkiego dnia. Opowieść z dzieciństwa Marszałka Piłsudskiego. Warszawa. Dom Książki Polskiej, 1933 — dla dzieci lat 11—15.

Zdziechowski M. Gloryfikacja pracy. Myśli z pism i o pismach Stanisława Brzozowskiego. Kraków, 1921 — dla nauczycieli szkół wszelkich typów.

Zygma J. Igraszki lwowskie. Powieść z czasów obrony Lwowa. Katowice. Nakładem Okr. Koła Czwartaków, 1932 — dla dzieci lat 11—15.

Żeromski St. Dziennik Podróży. Przygotowała do druku H. Mortkowiczówna. Warszawa. Tow. Wydawnicze, 1933 — dla młodzieży od lat 15.

Czasopisma i książki nadsyłane.

Czasopisma.

Przyjaciel Szkoły. Dwutygodnik nauczycielstwa polskiego. Rok II. Adres redakcji i administracji: Poznań, ul. Wielka 18. Prenumerata roczna zł 18.—, półroczna zł 9.—, kwartalna zł 4.50. Konto P. K. O. Nr. 202.920.

Przegląd Nauczycielski. Miesięcznik. Organ Związku Nauczycielstwa Polskiego. Rok II. Adres redakcji i administracji: Lwów, ul. Jagiellońska L. 20, I p. Cena egzemplarza pojedyńczo 30 gr, w prenumeracie miesięcznie 25 gr, za 2 miesiące 50 gr, kwartalnie 75 gr. Konto P. K. O. Nr. 153.424.

Sprawy Narodowościowe. Czasopismo poświęcone badaniu spraw narodowościowych. Rok VII. Wydawnictwo Instytutu Badań Spraw Narodowościowych. Warszawa. Nowy Świat 21. Konto P. K. O. Nr. 14.595. Warunki prenumeraty: rocznie 15 zł, cena pojedyńczego numeru 5 zł.

Zrąb. Czasopismo kwartalne poświęcone zagadnieniom wychowania obywatelskiego. Rok IV. Adres redakcji i administracji: Warszawa, Aleja Róż 2. Cena numeru w prenumeracie wynosi: 4 zeszyty 17 zł, 2 zeszyty 9 zł, 1 zeszyt 5 zł. Cena numeru pojedyńczego zł 6. Konto P. K. O. Nr. 21.896.

Ruch Pedagogiczny. Czasopismo poświęcone nowym prądom w wychowaniu i nauczaniu. Organ wydziału pedagogicznego Związku Nauczycielstwa Polskiego. Rok XX (XXII). Administracja: Kraków, Rynek główny L. 29, II p., redakcja: Kraków XII, ul. Lelewela L. 6. Prenumerata roczna: 8 zł, półroczna 4 zł, kwartalna 2 zł. Cena oddzielnego zeszytu 1.50 zł. P. K. O. Nr. 410.125.

Wychowanie Fizyczne. Miesięcznik poświęcony higjenie wychowawczej i ćwiczeniom cielesnym w domu, szkole, armji i stowarzyszeniach. Rok XIV. Adres redakcji i administracji: Warszawa 21 — Bielany. Centralny Instytut Wych. Fizycznego. Warunki przedpłaty: rocznie 14 zł, półrocznie 8 zł, kwartalnie 4.50 zł. Organizacje w. f., pp. profesorowie i słuchacze w. f. rocznie 11 zł, półr. 6 zł. Numer pojedyńczy 2.50 zł. Konto P. K. O. Nr. 1.878.

Kuźnia Młodych. Czasopismo młodzieży szkolnej. Rok II. Redakcja i administracja: Warszawa, Krakowskie Przedm. Nr. 32. Prenumerata kwartalna (5 nr.) 1.20 zł, półroczna (10 nr.) 2.30 zł, roczna (20 nr.) 4.50 zł. Cena pojedyńczego numeru 25 groszy. Konto P. K. O. Nr. 8087.

Moje Pisemko. Tygodnik obrazkowy dla dzieci. Rok XXXI. Adres redakcji: Foksal 14—8, administracji: Nowy Świat 35. Księgarnia M. Arcta. Przedpłata na prowincji kwartalnie 3 zł 50 gr. Prenumeratę przyjmują wszystkie księgarnie, urzędy pocztowe, biura dzienników i Tow. Księg. Kolej. „Ruch“. Konto P. K. O. Nr. 13356.

Iskry. Ilustrowany tygodnik dla młodzieży. Rok XI. Warszawa, Filtrowa 75. Przedpłata z przesyłką pocztową rocznie 19.60 zł, półrocznie 10.30 zł, kwartalnie 5.40 zł, miesięcznie 2 zł, numer pojedynczy 45 gr Konto P. K. O. Nr. 13893.

Płomyk z Płomyczkiem. Tygodnik ilustrowany dla młodzieży. Rok XVIII. Adres redakcji i administracji: Warszawa, Wybrzeże Kościuszkowskie Nr. 35. Warunki prenumeraty na rok szkolny 1933/34 Płomyk z Płomyczkiem miesięcznie 2 zł 30 gr, kwartalnie 6 zł 50 gr, rocznie 21 zł, numer pojedynczy 60 gr. Konto P. K. O. Nr. 6880.

Bartnik Postępowy. Ilustrowane czasopismo miesięczne, poświęcone rozwojowi pszczelnictwa, ogrodnictwa i jedwabnictwa polskiego, wydawane przez Małopolski Związek Pszczelarzy we Lwowie. Rocznik 55. Adres redakcji: Lwów, Pohulanka 10, administracji: Lwów, Kopernika 20. P. K. O. Nr. 151.752. Prenumerata rocznie 10 zł, półrocznie 5 zł, kwartalnie 2.50 zł, numer pojedynczy 1 zł. Roczniki z lat dawnych są do nabycia w administracji po 5 zł.

Polonista. Dwumiesięcznik. Czasopismo poświęcone sprawom nauczania języka polskiego w szkołach powszechnych, średnich ogólnokształcących i zawodowych oraz zakładach kształcenia nauczycieli. Rocznik III. Adres redakcji i administracji: Warszawa, Instytut Wydawniczy „Bibljoteka Polska", Nowy Świat 23—25. Prenumerata roczna 10 zł, półroczna 6 zł, numer pojedynczy 2.50 zł, numer podwójny 4 zł. Konto P. K. O. Nr. 24.195.

Książki nadesłane.

Nowa Szkoła Polska a Życie. M. Jędrzejewiczowa—Stanisław Seweryn. Warszawa 1933 r. Broszurka, wydana staraniem Zespołu Rodziców przy Grupie Zrąb, jest pierwszym tomem wydawnictw, projektowanych przez Bibljotekę Pedagogiczną tegoż Zespołu. Celem broszury jest zainteresować rodziców zagadnieniami ustroju szkolnictwa. Cena 50 gr. Administracja kwartalnika „Zrąb" (Aleje Róż 2).

Polskie Archiwum Ludoznawcze. Dr. K. Zawistowicz. „Wiedza i Życie", Warszawa 1933 r. Broszurka ma na celu zachęcić czytelników do gromadzenia materjałów ludoznawczych i nadsyłania ich do redakcji „Wiedza i Życie", Warszawa, Nowy Świat 30/3 na ręce autorki.

Higjena Szkolna. Podręcznik dla kierowników szkół, nauczycieli i lekarzy szkolnych. Wydanie I polecone do bibljotek szkolnych przez Ministerstwo W. R. i O. P., nagrodzone na konkursie im. G. Piramowicza przez Warsz. Tow. Lekarskie. Wydanie II zmienione i rozszerzone z licznemi fotografjami, rysunkami i tablicami w tekście. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie. Całość obejmie w przybliżeniu 65 arkuszy druku (przeszło 1000 stronic) i wychodzić będzie co miesiąc w zeszytach, obejmujących po 5 arkuszy druku. Cena zeszytu w prenumeracie 5 zł, co wyniesie około 65 zł za całe dzieło. W przedpłacie 55 zł całość. Prenumeratę przyjmują wszystkie większe księgarnie w Polsce.

Agnes Bernauer. Fryderyk Hebbel. Opracował dr. M. Friedländer. Serja II. Bibljoteczka Niemiecka. Zeszyt 40. Brakowi odpowiednio opraco wanych wydawnictw utworów z nowszej literatury niemieckiej ma zaradzić II Serja wydawanej przez „Książnicę-Atlas" Bibljoteczki Niemieckiej. Pierwszy jej tomik zawiera znakomite dzieło wielkiego realisty w. XIX Fryderyka Hebbla p. t. „Agnes Bernauer". Lektura tego dzieła powinna stać się dla dojrzalszej młodzieży (kl. VII—VIII) prawdziwem przeżyciem, wprowadzając ją w problemy społeczne, państwowe i filozoficzne.

Wychowanie fizyczne i sporty w wieku dziecięcym. Dr. H. Wasilkowska-Krukowska. (Bibljoteka Higjeniczna, zeszyt XVIII). Zadaniem książeczki jest podkreślić znaczenie wychowania fizycznego, prowadzonego racjonalnie od najwcześniejszego dzieciństwa, dla zdrowia i prawidłowego rozwoju rosnącego organizmu. Książeczka napisana przez lekarkę, byłą asystentkę kliniki pedjatrycznej, ma służyć przedewszystkiem dla rodziców i wychowawców, interesujących się sprawą wychowania fizycznego dziecka.

Jak sobie dziecko świat przedstawia. J. Piaget. Biblj. Przekł. Dzieł Pedagogicznych. T. XII. Zapoznanie się z wynikami badań prof. Piageta jak sobie dziecko świat przedstawia, a przedewszystkiem, w jaki sposób odróżnia rzeczywistość od tworów umysłu, jest niezbędne dla każdego, kto chce skutecznie uczyć i wychowywać dzieci w wieku szkoły powszechnej.

Współdziałanie domu i szkoły w wykształceniu przyrodniczem młodzieży. L. Jaxa Bykowski. (Współpraca Domu i Szkoły. Zeszyt XII). Autor przedstawia zmiany, jakie zaszły w znaczeniu nauk przyrodniczych we współczesnem wykształceniu i wychowaniu w porównaniu do czasów dawniejszych, daje szereg wskazówek ogólnych i szczegółowych przykładów, wreszcie rozważa przyczyny niepowodzeń w tym przedmiocie i omawia wskazane w poszczególnych wypadkach środki zaradcze.

Czcionkami drukarni i litografji Piller - Neumanna we Lwowie, ul. Łyczakowska 3